

Quarterly Journal of Village and Space Sustainable Development

Spring 2025, Vol.6, No.1, Serial Number 21, pp 207-230

<https://doi.org/10.22077/vssd.2025.6077.1169>

Assessing Investment Challenges in Rural Areas with Emphasis on Tourism: Case Study Tourism Target Villages in Alamut District of Qazvin County

Azam Bigdeli¹, Jamshid Einali^{2*}, Zohreh Rasouli³

1. Ph. D Student of Geography and Rural Planning, University of Zanjan, Zanjan, Iran.

2. Associate Professor of Geography and Rural Planning, University of Zanjan, Zanjan, Iran.

3. M.Sc. Student of Geography and Rural Planning, University of Zanjan, Zanjan, Iran.

*Corresponding author, Email: einalia@znu.ac.ir

Keywords:

Rural Economy;
Investment; Tourism
Development; Qazvin
Province.

1. Introduction

Funding is one of the most important obstacles to achieving economic diversity and socio-economic development of rural areas through tourism activities. Thus, due to the characteristics of rural tourism such as low return on investment in rural tourism due to small and scattered activities, seasonal activities and limited ability of local investment; Weakness of skills and marketing of rural individual tourism enterprises as a prerequisite for success in economic activities; And the inability of the rural tourism services to meet the needs of tourists, especially the management of attractions, accommodation and welfare facilities, etc. Investment in it is faced with several limitations. Thus, investing in tourism, especially in human resource development and capacity development for rural tourism, is an innovation that stimulates local development. Similarly, having the capacity to manage a destination and allocate financial capital to participate in physical and infrastructure investment projects such as public and private transportation, construction attractions, and the like provides certain competitive advantages for a region. A review of the research literature shows that the most important challenges of investing in rural tourism can be summarized in the following four categories. 1- Diversity of government institutions in charge of tourism and rural development, 2- Low tendency of the private sector due to the seasonality of most tourism activities, 3- Inadequate public infrastructure in rural areas 4- Inadequate performance of local managers and local institutions.

2. Methodology

The present research is applied in terms of purpose and descriptive-analytical in terms of method. So that, in addition to illustrating what it is, it explains the reasons for how it is and why the situation of the problem and its dimensions. In order to collect the required data after conducting a theoretical study and extracting indicators and items, a questionnaire (based on the use of a 5-point Likert scale) and direct observation have been used. Experts such as university faculty members and experts of the Cultural Heritage Organization have been used to assess the validity of the items. The time domain of the research is 2020. One-sample t-test and factor analysis were used to analyze the questionnaire data. The geographical area of the research includes Alamut section in Qazvin city. The statistical population of this study is the target villages of tourism in Alamut

Received:

28/Nov/2022

Revised:

25/Jun/2023

Accepted:

30/Apr/2024

district in the north of Qazvin province. At the village analysis level, the counting method has been used to collect data and information. The statistical population of the study is households living in 8 villages targeted for tourism in Alamut district, which according to the population and housing census (2016) amounted to 918 households, with the assumption of p and q (0.5), 271 items were selected as a sample.

3. Findings

The results of the analysis show that economic challenges with a numerical average (4.72) and political-institutional challenges with a numerical average (4.44) are the most important challenges in terms of investing in tourism activities in the tourist villages of Alamut. So that issues such as financing tourism activities, high risk of tourism activities, lack of business activities and marketing are the most important economic challenges affecting investment in tourism activities in the villages studied. Also, the analysis of effective factors in rural tourism investment with respect to the amount of KMO coefficient to (0.743) shows that the political weakness and inability of local officials with (17.25) percent of poor information and infrastructure services (12.15) as the most important barriers to investing in rural tourism in the Alamut section of Qazvin. On the other hand, the factor of high risk of tourism activities with (9.41) percent and inability to finance tourism with (7.91) percent are in second place. Therefore, it can be said that (46.71) percent of the challenges of investing in tourism are directly related to political and economic issues.

4. Discussion and Conclusion

In the present study, according to the literature review, challenges and barriers to investing in rural tourism are classified into the following 4 groups: a- Political and institutional challenges; Economic; Social and cultural and infrastructural challenges. The results showed that there is a significant relationship between the four components. Thus, from the respondents' point of view, the most important challenges of investing in rural tourism in Alamut have been as follows: a- Economic; Social and cultural in the region; Weakness of infrastructure services in the region; And political and institutional failure. On the other hand, the results of factor analysis showed that low investment in rural tourism in the study area is directly related to political and economic issues.

How to cite this article:

Bigdeli, A., Einali, J., & Rasouli, Z. (2025). Assessing Investment Challenges in Rural Areas with Emphasis on Tourism: Case Study Tourism Target Villages in Alamut District of Qazvin County. *Village and Space Sustainable Development*, 6(1), 207-230. <https://doi.org/10.22077/vssd.2025.6077.1169>

Copyright: © 2025 by the authors. Licensee Quarterly Journal of Village and Space Sustainable Development. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

فصلنامه روستا و توسعه پایدار فضا

دوره ششم، شماره یکم، پیاپی بیست و یکم، بهار ۱۴۰۴، شماره صفحه ۲۰۷-۲۳۰

<https://doi.org/10.22077/vssd.2025.6077.1169>

ارزیابی چالش‌های سرمایه‌گذاری در مناطق روستایی با تأکید بر گردشگری: مطالعه روستاهای هدف گردشگری در بخش الموت شهرستان قزوین

اعظم بیگدلی^۱، جمشید عینالی^{۲*}، زهره رسولی^۳

۱. دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران

۲. دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران

* نویسنده مسئول، ایمیل: einalia@znu.ac.ir

چکیده:

تأمین سرمایه و سرمایه‌گذاری در فعالیتهای اقتصادی به‌ویژه گردشگری یکی از مهمترین چالش‌های توسعه پایدار مناطق روستایی در کشورهای در حال توسعه است. تحقیق حاضر با هدف ارزیابی چالش‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری در مناطق روستایی انجام شده است. تحقیق حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی-تحلیلی مبتنی بر گردآوری داده‌ها از طریق مشاهده مستقیم و تکمیل پرسشنامه است. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه روستاهای هدف گردشگری بخش الموت (شهرستان قزوین) است که روش تمام‌شماری استفاده شده است. در سطح خانوار با توجه به داده‌های سرشماری نفوس و مسکن (۱۳۹۵)، از بین تعداد ۹۱۸ خانوار ساکن، تعداد ۲۷۱ مورد با بهره‌گیری از فرمول کوکران به‌عنوان نمونه انتخاب و پرسشنامه بر اساس محلات روستا با همکاری دهیاری به‌صورت تصادفی ساده توزیع شده است. برای تحلیل داده‌ها از آزمون t تک نمونه‌ای و تحلیل عاملی استفاده شده است. نتایج نشان داد که از بین چالش‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری در مناطق روستایی در چهار بعد چالش‌های سیاسی-نهادی، اقتصادی، اجتماعی و زیرساختی، به‌ترتیب چالش‌های اقتصادی (۴۰/۷۲) و اجتماعی (۴۰/۶۷) بیشترین اهمیت را داشته‌اند. همچنین، نتایج تحلیل عاملی نشان داد که نتیجه حاصل از تقلیل ۵۵ متغیر، معرف ۹ عامل بوده که ۶۸/۳ درصد از واریانس را تبیین می‌کند. به‌طوری‌که، عامل "ضعف سیاسی و ناتوانی مسئولین محلی" با (۱۷/۲) درصد و "ضعف اطلاع رسانی و خدمات زیرساختی" با (۱۲/۱۵) درصد از واریانس به‌عنوان مهمترین عوامل تأثیرگذار در پایین بودن میزان سرمایه‌گذاری در گردشگری منطقه روستایی بخش الموت بوده است.

واژگان کلیدی:

اقتصاد روستایی، سرمایه‌گذاری، توسعه گردشگری، استان قزوین.

تاریخ ارسال:

۱۴۰۱/۰۹/۰۷

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۲/۰۴/۰۴

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۳/۰۲/۱۱

۱- مقدمه

مناطق روستایی در کشورهای در حال توسعه به لحاظ اقتصادی- اجتماعی با چالش‌های متعددی از قبیل مهاجرت گسترده روستا- شهری و پیری ساختار جمعیت روستایی (بروکز^۱، ۲۰۲۰: ۱۳۷؛ آیلز^۲، ۲۰۲۰: ۷۳۰؛ نرخ بالای بیکاری و دسترسی محدود به سرمایه مالی (دیلر^۳ و همکاران، ۲۰۱۹: ۳۰؛ کیسیو^۴ و همکاران، ۲۰۲۲: ۷۳۷)؛ ضعف زیرساخت‌های عمومی و نارسایی شبکه‌های تجاری و بازاری (کیسیو و همکاران، ۲۰۲۳: ۳۷)؛ تخریب گسترده منابع طبیعی (واسیه^۵، ۲۰۲۰: ۲۰۲۱؛ مایا و آیانو^۶، ۲۰۲۱: ۲۷۱)؛ سطح پایین بهره‌وری عوامل تولید، ضعف دانش فنی و مدیریتی و نظایر آن (کاستانو^۷ و همکاران، ۲۰۲۱: ۱؛ چورچیک^۸ و همکاران، ۲۰۲۱: ۱) مواجه هستند. از طرفی دیگر، بروز تحولات اجتماعی- اقتصادی ناشی از جهانی‌شدن و توسعه سریع شهرنشینی به تبدیل جامعه عمدتاً کشاورزی به یک جامعه شهری و صنعتی منجر شده‌است (لی^۹ و همکاران، ۲۰۱۹: ۱۳۵) که در نتیجه آن جایگاه مسلط فعالیت‌های بخش کشاورزی در تأمین معیشت و فرصت‌های شغلی و درآمدی جوامع روستایی با نارسایی‌های عمده‌ای مواجه شده‌است. از این رو، تأمین منابع مالی و سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اقتصادی غیر کشاورزی و یا مکمل آن از قبیل صنایع تبدیلی، صنایع دستی، گردشگری و نظایر آن می‌تواند نقش مهمی در کاستن از چالش‌های توسعه روستایی ایفا کند (پاسانچای و اسکات^{۱۰}، ۲۰۲۱: ۱).

تأمین سرمایه و سرمایه‌گذاری در جوامع محلی به‌ویژه در مناطق روستایی نقش مهمی در استراتژی‌های توسعه منطقه‌ای ایفا می‌کند (کوستیوکیویچ^{۱۱} و همکاران، ۲۰۲۰: ۴۶). به‌طوری‌که، برخی از محققان سرمایه‌گذاری در مناطق روستایی را پیش‌شرط لازم و عاملی برای تحریک توسعه اقتصادی- اجتماعی از طریق کارآفرینی می‌دانند (آزامان و پتریشچنکو^{۱۲}، ۲۰۱۹: ۱؛ گائو^{۱۳} و همکاران، ۲۰۲۳: ۱) و برخی دیگر، آن را عاملی برای ارتقای عدالت مکانی و اجتماعی در فرآیند توسعه (بی رد^{۱۴}، ۲۰۱۹: ۲؛ اوپریا^{۱۵} و همکاران، ۲۰۲۱: ۲) معرفی می‌کنند. برخی دیگر، از سرمایه‌گذاری در مناطق روستایی به‌عنوان راهی برای ارتقای زیست‌پذیری روستایی و کاستن از مشکلات شهری از طریق مدیریت مهاجرت روستا- شهری یاد می‌کنند (چیگیو^{۱۶} و همکاران، ۲۰۲۱: ۲۰۷؛ آل-معروف^{۱۷} و همکاران، ۲۰۲۲: ۱). گروهی دیگر، از آن به‌منزله راهی برای ارتقای معیشت محلی از طریق تنوع شغلی و درآمدی و بهبود تاب‌آوری اجتماعی- اقتصادی جوامع روستایی یاد می‌کنند (آزامان و پتریشچنکو، ۲۰۱۹: ۲؛ راستای و همکاران، ۱۴۰۰: ۶۵؛ ساقین^{۱۸} و همکاران، ۲۰۲۲: ۱). علاوه بر این، برخی دیگر از آن به‌عنوان کانالی برای بهبود پیوندهای روستا- شهری و دستیابی به ایده‌ها و فناوری جدید تولید یاد می‌کنند (اوپریا و همکاران، ۲۰۲۱: ۲؛ ایکرام^{۱۹} و همکاران، ۲۰۲۱: ۱). به‌طوری‌که، محققان سطح پایین سرمایه‌گذاری را

1 - Brooks

2 - Ubels

3 - Deller

4 - Kusio

5 - Wassie

6 - Maja & Ayano

7 - Castanho

8 - Ćurčić

9 - Li

10 - Pasanchay & Schott

11 - Kostiukevych

12 - Azhman & Petryshchenko

13 - Guo

14 - Bird

15 - Opria

16 - Chigbu

17 - Al-Maruf

18 - Saghin

19 - Ikram

به‌عنوان یکی از مهمترین موانع دستیابی به تنوع اقتصادی و توسعه اقتصادی- اجتماعی مناطق روستایی در جهان در حال تحول قلمداد می‌کنند (کیسیو و همکاران، ۲۰۲۲: ۷۳۷). در این رابطه، گردشگری روستایی به‌عنوان یک فعالیت اجتماعی- اقتصادی تأثیرگذار در توسعه مناطق کمتر توسعه یافته روستایی با توجه به ویژگی‌هایی از قبیل پایین بودن بازده سرمایه به دلیل کوچک مقیاس و پراکنده بودن فعالیت‌ها (چورچیک و همکاران، ۲۰۲۱: ۱؛ ژنو^۱، ۲۰۲۱: ۱)، فصلی بودن فعالیت‌ها (آفرین و حسن^۲، ۲۰۲۱: ۵۰؛ سوء^۳ و همکاران، ۲۰۲۲: ۲)، ضعف ظرفیت‌ها و توانایی محدود سرمایه‌گذاری محلی (آفرین و حسن^۲، ۲۰۲۱: ۵۰؛ زیلینسکی^۴ و همکاران، ۲۰۲۰: ۱)، ضعف مدیریتی و مهارتی محلی (ایویو^۵ و همکاران، ۲۰۱۸: ۱؛ آداویاه^۶ و همکاران، ۲۰۲۰: ۱۱۱۳) و ضعف دانش بازاریابی بنگاه‌های گردشگری فردی روستایی (پاتو و کاستنهلز^۷، ۲۰۱۷: ۱۲۱؛ آنزولز-فالکونز^۸ و همکاران، ۲۰۲۱: ۱) کمتر از سوی برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران بخش دولتی به‌عنوان یک پیش‌نیاز موفقیت در توسعه اقتصاد روستایی در کشورهای در حال توسعه مورد توجه جدی قرار گرفته است.

منطقه مورد مطالعه در تحقیق حاضر دربرگیرنده محدوده سیاسی بخش الموت در شمال شرق استان قزوین است که به دلیل دارا بودن جاذبه‌های گردشگری طبیعی ناشی از قرارگیری در منطقه کوهستانی البرز جنوبی، پوشش گیاهی و جانوری غنی، دریاچه‌های طبیعی و جاذبه‌های تاریخی و میراث فرهنگی متعدد از قبیل گویش محلی، شیوه زندگی سنتی، آیین‌ها و آداب رسوم خاص، بناهای و سایت‌های تاریخی قابلیت بسیار زیادی برای توسعه گردشگری را داراست. این منطقه علی‌رغم دارا بودن جاذبه‌های متعدد و فاصله اندک با قطب‌های جمعیتی مانند تهران، کرج و قزوین، مستعد توسعه انواع مختلف گردشگری است که به دلیل انزوای ارتباطات جاده‌ای، نارسایی و فقدان خدمات اقامتی و رفاهی، ضعف زیرساخت‌ها توسعه‌ای و خدماتی و نظایر آن در حوزه گردشگری نتوانسته است توسعه مناسبی را تجربه کند. با توجه به پتانسیل بالای بخش الموت و به‌ویژه روستاهای هدف گردشگری این بخش، در صورت سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های عمومی و گردشگری می‌تواند نقش به سزایی در توسعه اقتصادی و متنوع‌سازی معیشت محلی از طریق تنوع شغلی و منابع درآمدی داشته‌باشد. از این رو، تحقیق حاضر با هدف شناسایی چالش‌های سرمایه‌گذاری در مناطق روستایی و به‌ویژه در گردشگری روستایی و تحلیل عوامل مؤثر در سرمایه‌گذاری در گردشگری روستایی در بخش الموت شهرستان قزوین انجام شده‌است و سعی می‌کند به سؤال ۱- مهم‌ترین چالش‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری در روستاهای هدف مورد مطالعه از دیدگاه مردم و مسئولین محلی روستایی کدام است؟ پاسخ دهد.

۲- بنیان نظریه‌ای

سرمایه‌گذاری در گردشگری روستایی

گردشگری به‌طور عمده متشکل از کسب و کارهای کوچک و متوسط است که در یک محیط رقابتی و به‌سرعت در حال تغییر، فرصت‌های توسعه اجتماعی- اقتصادی را برای جوامع در سطوح مختلف فضایی ارائه دهد (رحمان و حسن^۹، ۲۰۲۱: ۷۹؛ دیاس^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۲: ۱). توسعه گردشگری سرمایه‌بر بوده و مستلزم تلاش آگاهانه جامعه محلی برای

¹ - Zhou

² - Afrin & Hassan

³ - Su

⁴ - Zielinski

⁵ - Iwu

⁶ - Adawiyah

⁷ - [Pato & Kastenholz](#)

⁸ - Anzules-Falcones

⁹ - Rahman & Hassan

¹⁰ - Dias

بهبود ظرفیت پس‌انداز است (میرت^۱ و همکاران، ۲۰۲۰: ۵۳). از این رو، سرمایه‌گذاری گردشگری، همانند سایر بخش‌های اقتصادی، به‌عنوان یکی از مهمترین پیش‌نیازهای رشد و نیل به توسعه اقتصادی مطرح است (پانتیچ و میلوجویچ^۲، ۲۰۱۹: ۹۵؛ حمید و همکاران، ۲۰۲۱: ۱؛ خان^۳ و همکاران، ۲۰۲۱: ۶۴). منابع سرمایه اغلب در کشورهای در حال توسعه برای تأمین مالی داخلی سرمایه‌گذاری مورد نیاز پروژه‌های گردشگری بسیار کمیاب است (آفرین و حسن، ۲۰۲۱: ۵۰). از این رو، سیاست‌های مالی و سرمایه‌گذاری عمومی محلی تحت فشار قابل توجهی قرار می‌گیرد و نیازمند بازنگری در سیاست‌های مخارج و درآمد در تمام سطوح دولتی است (ویلجئون^۴ و همکاران، ۲۰۱۹). کشورهای در حال توسعه برای جذب سرمایه‌گذاری در زمینه گردشگری به‌طور عمده از دو روش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی^۵ و تأمین بودجه از منابع داخلی استفاده می‌کنند. در این رابطه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی با هدف جبران کمبود بودجه داخلی بوده و در بین کشورهای در حال توسعه رقابت شدیدی در جذب آن دیده می‌شود (آرمنسکی^۶ و همکاران، ۲۰۱۸: ۳۸۵؛ حمید و همکاران، ۲۰۲۱: ۱). با این حال، دسترسی به بازارهای سرمایه بین‌المللی برای برخی کشورها، به‌ویژه برای کشورهایی مانند ایران که تحت تحریم‌های اقتصادی بین‌المللی قرار دارند، بسیار چالش‌برانگیز است (هال و سیفی^۷، ۲۰۲۱: ۳۵۱). البته سرمایه‌گذاری با بهره‌گیری از منابع داخلی ممکن است سرمایه‌گذاری خصوصی یا سرمایه‌گذاری عمومی باشد (میرت و همکاران، ۲۰۲۰: ۵۳).

یکی از مهمترین چالش‌های توسعه گردشگری روستایی در کشورهای در حال توسعه و به‌ویژه ایران، ناتوانی بخش خدمات گردشگری روستایی در تأمین نیازهای گردشگران به‌ویژه مدیریت جاذبه‌ها، دسترسی و حمل و نقل، تأمین امکانات اقامتی و رفاهی و... است که سرمایه‌گذاری در آن با به‌دلایل اقتصادی با محدودیت‌های متعددی مواجه است (زیلینسکی و همکاران، ۲۰۲۰: ۱؛ گاجیچ^۸ و همکاران، ۲۰۲۰: ۱۷۹). از دیدگاه برخی از محققان، سرمایه‌گذاری در گردشگری به‌ویژه در توسعه منابع انسانی و توسعه ظرفیت‌های محلی برای گردشگری روستایی یک نوآوری تحریک کننده توسعه محلی است (یوپ^۹ و همکاران، ۲۰۱۵: ۲؛ خیه^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۲: ۱). به‌طور مشابه، دارا بودن ظرفیت مدیریت مقصد و اختصاص سرمایه‌های مالی برای مشارکت در پروژه‌های سرمایه‌گذاری فیزیکی و زیرساختی از قبیل حمل و نقل عمومی و خصوصی، جاذبه‌های ساختمانی و نظایر آن مزایای رقابتی مشخصی را برای یک منطقه گردشگرپذیر فراهم می‌آورد (واردانا^{۱۱} و همکاران، ۲۰۲۰: ۱۴۹۳؛ باکویچ^{۱۲}، ۲۰۲۰: ۲۸؛ عینالی و همکاران، ۲۰۲۱: ۱). به‌طوری‌که، سرمایه‌گذاری خارج از منطقه به‌عنوان یک عامل تسهیلگر به ایجاد تحرک و افزایش انگیزه محلی برای شکل‌گیری سرمایه (پائول و سانا^{۱۳}، ۲۰۲۲؛ عباس و همکاران، ۲۰۲۲: ۲) و استفاده از "سرمایه‌های راکد" افراد و جامعه در راستای توسعه کمک می‌کند و زمینه را برای ورود ایده‌ها و نوآوری‌های حاصل از توسعه فراهم می‌کند که به جذب گردشگر کمک می‌کند (یوپ و همکاران، ۲۰۱۵: ۲). عباس و همکاران (۲۰۲۲: ۱) با بررسی تجارب کشورهای جنوب آسیا اظهار می‌کنند که سرمایه‌گذاری داخلی در مناطق جاذب گردشگر به‌منزله اصل شتاب‌دهنده در جذب سرمایه‌های خرد محلی بوده و به شکل‌گیری فعالیت‌های

1 - Merith

2 - [Pantić & Milojević](#)

3 - Khan

4 - Viljoen

5 - Foreign Direct Investments (FDI)

6 - Armenski

7 - Hall & Seyfi

8 - Gajić

9 - Joppe

10 - Xie

11 - Wardana

12 - Baković

13 - Paul & Sana

کارآفرینی کوچک و متوسط مقیاس گردشگری به‌ویژه در بخش خدمات جابجایی، اقامت و پذیرایی از گردشگران کمک می‌کند. شیرخانی و همکاران (۲۰۲۱: ۱) دریافتند که سرمایه‌گذاری از طریق بهره‌مندی از وام‌های مرتبط با گردشگری به‌دلیل تأثیرگذاری در توسعه منابع انسانی و فناوری باعث رشد اقتصادی در کوتاه‌مدت و بلندمدت در مناطق کمتر توسعه یافته و اقتصادهای کوچک که با کمبود نقدینگی برای فعالیت مواجه هستند، می‌شود.

برخی از پژوهشگران به تأثیرگذاری سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری و به‌ویژه گردشگری روستایی در ادغام اقتصاد محلی با اقتصاد ملی پرداخته‌اند (آفرین و حسن، ۲۰۱۲: ۵۰؛ ژائو، ۲۰۲۱: ۱؛ خیه و همکاران، ۲۰۲۲: ۱). برخی از محققان سرمایه‌گذاری در گردشگری را کلید تحقق کارآفرینی و تنوع اقتصاد روستایی می‌دانند که با توجه به اثرات تک اثری نسبی بالا به ایجاد تحرک در اقتصاد روستایی می‌انجامد (رادوویچ^۱ و همکاران، ۲۰۲۰: ۷۷؛ رامون و جیمز^۲، ۲۰۲۱: ۴۷؛ گائو و همکاران، ۲۰۲۲: ۲). به‌طوری‌که، اثرات تک‌اثری گردشگری در مقایسه با سایر بخش‌های اقتصادی در ایجاد فرصت‌های اشتغال و درآمد محلی از طریق کارآفرینی خرد تأثیر مثبتی در کل اقتصاد محلی مناطق کمتر توسعه یافته ایفا می‌کند (فابر و گایبرت^۳، ۲۰۱۹: ۲۲۴۵؛ میرت و همکاران، ۲۰۲۰: ۴-۵۳) که این امر عاملی مؤثر در کاهش نابرابری منطقه‌ای بین روستا و شهر و نیل به توسعه متعادل منطقه‌ای قلمداد می‌شود (امین و همکاران، ۲۰۲۰: ۲؛ اولیواید و هاکستون^۴، ۲۰۱۹: ۱). علاوه بر این، به عقیده برخی دیگر، سرمایه‌گذاری در گردشگری به‌خصوص زیرساخت‌های مرتبط از قبیل توسعه ارتباطات، حمل و نقل و نظایر آن به ایجاد انگیزه برای افراد و بخش خصوصی کوچک در مشارکت از طریق سرمایه‌گذاری و کارآفرینی روستایی کمک می‌کند (سوء و همکاران، ۲۰۱۹: ۲؛ یوسچتن^۵ و همکاران، ۲۰۱۹: ۱) که عاملی برای مشارکت در توسعه از طریق ایجاد اشتغال، ایجاد ارتباط بین بخش گردشگری با صنعت و کشاورزی، حفاظت از جاذبه‌های گردشگری، ایجاد ارزش افزوده و بهبود کیفیت زندگی ساکنین محلی می‌باشد (کبری^۶ و همکاران، ۲۰۱۸: ۱۴۴). هاوادی ناگی^۷ و همکاران، ۲۰۲۰: ۱۴۴).

برخی از محققان سرمایه‌گذاری در جامعه محلی را با ایجاد تغییر در فرآیند توسعه مرتبط می‌دانند. به‌عنوان مثال، سرمایه‌گذاری به تغییر مثبت در نگرش افراد، ارتقای توانایی جامعه، بهبود درک از ارزش‌های محیطی منجر شده و توسعه محلی را تسریع می‌کند (هاوادی ناگی و همکاران، ۲۰۲۰: ۱۴۴؛ میرت و همکاران، ۲۰۲۰: ۵۳). همچنین، سرمایه‌گذاری در مناطق روستایی، بدون شک مشارکت جامعه محلی در توسعه گردشگری را به‌دنبال داشته و همچنین حس تعلق آنها را ارتقا می‌دهد و درک ارزش جامعه خود (هاوادی ناگی و همکاران، ۲۰۲۰: ۱۴۴؛ سیرکیویتی^۸ و همکاران، ۲۰۲۲: ۲) و حس غرور در جامعه محلی (ژانگ و اسمیت^۹، ۲۰۱۹: ۲۱۲؛ باتلر^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۲: ۵۶) را به‌دنبال دارد. به‌عنوان مثال، زیزسنا و ویسولوسکا^{۱۱} (۲۰۱۵: ۶-۸۵) توسعه گردشگری را به‌عنوان عامل ایجاد تغییر در فرآیند توسعه نواحی روستایی پیرامونی در اروپای شرقی از طریق افزایش تولید ناخالص محلی و سرمایه‌گذاری در ساخت و بهبود زیرساخت‌ها و خدمات مورد نیاز بخش گردشگری به‌ویژه توسعه زیرساخت‌های فیزیکی از قبیل راه‌های ارتباطی و نظایر آن می‌دانند که به ارتقای خدمات آموزشی و بهداشتی و کاهش میزان و حجم مهاجرت‌های روستاییان می‌انجامد. همچنین، سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های

¹ - Radović

² - Ramon & James

³ - Faber & Gaubert

⁴ - Ollivaud & Haxton

⁵ - Juschten

⁶ - Kobra

⁷ - Havadi Nagy

⁸ - Cerquetti

⁹ - Zhang & Smith

¹⁰ - Butler

¹¹ - Szczesna & Wesołowska

گردشگری در سطح محلی به شکل گیری ابتکارات و نوآوری های اقتصادی- اجتماعی منجر شده و زمینه مناسبی را برای ایجاد مشاغل اضافی / تکمیلی با ابتکارات گردشگری مبتنی بر اجتماعات محلی را فراهم می سازد (داسیچ^۱ و همکاران، ۲۰۲۰: ۷۱۹؛ هاوادی ناگی و همکاران، ۲۰۲۰: ۱۴۴) و باعث رشد و ایجاد فرصت های شغلی و در نتیجه بهبود معیشت جوامع روستایی می شود (سوء و همکاران، ۲۰۱۹: ۱؛ فابر و گایبرت، ۲۰۱۹: ۲۲۴۵؛ پیرا^۲ و همکاران، ۲۰۲۱: ۱).

برخی دیگر از مطالعات به بررسی نقش سرمایه گذاری در گردشگری روستایی و ایجاد برند مقاصد گردشگری از طریق مهارت های بازاریابی پرداخته و آن را عاملی اساسی در رقابت پذیری مقاصد گردشگری روستایی می داند که به رونق اقتصادی مناطق روستایی کمک می کند. به عنوان مثال، آرمسنکی و همکاران (۲۰۱۸: ۳۸۴) سرمایه گذاری در زیرساخت های گردشگری در مناطق روستایی را با توجه به تأثیر مثبت بر روی مدیریت ریسک و استراتژی های محیطی سازگار، نوآوری و توسعه محصول، برنامه ریزی برای توسعه پایدار، شبکه سازی در جامعه و آموزش برای پایداری فعالیت ها عامل مهمی برای ارتقای رقابت پذیری مقاصد روستایی معرفی می کند. به طوری که، سرمایه گذاری در توسعه گردشگری نیازمند رفع موانع مؤثر در آن از طریق افزایش سرمایه گذاری در زیرساخت های ضروری است که می تواند به عنوان بستر اولیه و لازم را برای گردشگری هوشمند روستایی مطرح شود (صفری علی اکبری، ۱۴۰۱: ۶۰).

یافته های ژائو (۲۰۲۱: ۱) با استفاده از تحلیل داده های کلان در چین نشان داد که توسعه گردشگری روستایی با کارایی و رقابت پذیری رابطه مثبتی دارند. از دیدگاه وی، مناطق روستایی در صورت سرمایه گذاری در زیرساخت های عمومی به دلیل بهره مندی از شاخص زیست محیطی بالاتر نسبت به شهرها، فرهنگ و شیوه زندگی سنتی و جاذبه های گردشگری متعدد توان رقابت پذیری بهتری در ایجاد اشتغال و درآمد از طریق کارآفرینی را خواهند داشت. نتایج مطالعه جوان (۱۴۰۰: ۸۲) نشان می دهد که گسترش قلمرو بازار، رشد جذب و دسترسی به سرمایه و توسعه فضای کسب درآمد و سرمایه به بهبود بنیان های زیست پذیری فضاهای گردشگری در نواحی روستایی جاذب گردشگر کمک کند. نتایج مطالعه پیرا و همکاران (۲۰۲۱: ۱) نیز نشان می دهد که سرمایه گذاری در گردشگری روستایی منافع ناهمگون افراد و گروه های جامعه محلی را مدیریت کرده و به دلیل تنوع فعالیت های ممکن در مناطق روستایی به ارتقای رقابت پذیری فعالیت های گردشگری در آن منجر می شود. همچنین نتایج مطالعه داسیچ و همکاران (۲۰۲۰: ۷۱۹) سرمایه گذاری در توسعه گردشگری روستایی در صربستان علاوه بر ایجاد تصویر مثبت، رونق اقتصادی، تنوع خدمات ارائه شده به گردشگران، افزایش ماندگاری جوانان رقابت پذیری توسعه روستایی را در پی دارد.

گردشگری روستایی به ویژه بعد از شیوع پاندمی کرونا و اتخاذ سیاست های پیشگیرانه از قبیل محدودیت های سفر، قرنطینه و فاصله اجتماعی و همچنین جستجوی محیط امن و رهایی از استرس های زندگی شهری (یوسچتن و همکاران، ۲۰۱۹: ۱؛ کاوسی و همکاران، ۱۴۰۱: ۶۹؛ زمانی و همکاران، ۲۰۲۲: ۲۹۳؛ رامون و جیمز، ۲۰۲۱: ۴۷) و پاسخی به نگرش ضد شهرنشینی (عینالی و همکاران، ۲۰۲۰: ۱۱۵۰؛ استانچپوا^۳، ۲۰۲۲: ۶۸؛ روکا و زیلینسکی^۴، ۲۰۲۲: ۱) در سال های اخیر به شدت مورد توجه گردشگران داخلی قرار گرفته است که توسعه اقتصاد روستایی را به شدت تحت تأثیر قرار داده است (ژنو، ۲۰۲۱: ۱-۲؛ خان و همکاران، ۲۰۲۱: ۶۴؛ یوسچتن و همکاران، ۲۰۱۹: ۲). به طوری که، در اثر این فرآیندها مناطق روستایی فرصتی را برای "بازپس گیری ویژگی های فرهنگ روستایی و محلی" از طریق اشکال مختلف گردشگری از قبیل اکوتوریسم، فرهنگ و شیوه زندگی سنتی، تلفیق گردشگری و کشاورزی و امثال آن را (کاستنهلز، ۲۰۲۰) فراهم می کند. در کل، سرمایه گذاری در فعالیت ها و کسب و کارهای گردشگری در بیشتر موارد به عنوان نوعی سرمایه گذاری غیر مستقیم

¹ - Dašić

² - Peira

³ - Stancheva

⁴ - Rocca & Zielinski

در سرمایه‌گذاری مناطق روستایی است (پانتیچ و میلوجویچ، ۲۰۱۹: ۹۴؛ رادوویچ و همکاران، ۲۰۲۰: ۸-۷۷) که باعث ایجاد یا تقویت پیوندهای مثبت بین گردشگری روستایی و ارتقای سرمایه‌های روستایی می‌شود. به عقیده آزواد^۱ (۲۰۱۳: ۲-۱) سرمایه‌گذاری‌های غیر مستقیم در گردشگری روستایی می‌تواند به مواردی از قبیل الف- مشارکت در طرح اعتباربخشی به محیط‌زیست، میراث فرهنگی و زیست‌بوم‌ها؛ ب- اجرای سیاست‌هایی که موجب تشویق توسعه جامعه محلی می‌شود از قبیل برگزاری جشنواره‌ها، ترویج صنایع‌دستی و مواد غذایی محلی؛ ج- استفاده از درآمد و سودهای حاصل از فعالیت‌های گردشگری برای حفظ سرمایه‌گذاری‌ها؛ و د- سرمایه‌گذاری در برندسازی مقصد بر اساس منحصربه‌فرد بودن محلی، کمک کند.

موانع و چالش‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری روستایی

بررسی ادبیات در زمینه موانع و محدودیت‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری در مناطق روستایی نشان می‌دهد که در بین فضاهای مختلف گردشگری در جذب سرمایه‌های خصوصی، عمومی و دولتی تفاوت‌های بسیار زیادی دیده می‌شود (میرانتخابی و همکاران، ۱۳۹۸). به‌طوری‌که، جذابیت سرمایه‌گذاری و عوامل تعیین‌کننده آن به بروز شکاف‌های زیادی در بین مقاصد گردشگری منجر شده‌است (پاچیاتو^۲، ۲۰۱۶). به‌عنوان مثال، زاریسکی^۳ و همکاران (۲۰۱۹) مهمترین عوامل مؤثر در شکاف سرمایه‌گذاری در مقاصد گردشگری اعم از روستایی و شهری را با پنج ریزسنگی سرمایه‌گذاری "زیرساخت‌های اجتماعی"، "زیرساخت‌های فنی"، "جو و محیط اداری و مدیریتی حاکم"، "ارزش‌های طبیعی" و "تنوع و کیفیت جاذبه‌های گردشگری" مرتبط می‌داند. علاوه بر این، پوسیاتو^۴ (۲۰۱۶) مهمترین عوامل مؤثر در سرمایه‌گذاری در توسعه گردشگری را به چهار گروه اصلی ۱- سطح رشد اقتصادی، ۲- سطح ثبات اقتصادی، سیاسی، حقوقی و فرهنگی، ۳- میزان بین‌المللی‌سازی اقتصاد و ۴- عوامل خاص مربوط به بازار گردشگری دسته‌بندی کرده است. از نگاه وی، اهمیت سطح توسعه اقتصادی بیشتر از سایر موارد نام برده شده می‌باشد (پاچیاتو، ۲۰۱۶). زیرا که، این عامل تعیین‌کننده اصلی بسیاری از عناصر بازطراحی و توسعه زیرساخت‌های فنی، اجتماعی، حمل و نقل، فناوری ارتباطات و همچنین کیفیت سرمایه انسانی و جاذبه‌های گردشگری است.

برخی دیگر از محققان، مهمترین دلایل دسترسی محدود به اعتبارات و سرمایه در فعالیت‌های گردشگری را با تبعیض بین منطقه‌ای مرتبط می‌دانند (هانسون^۵ و همکاران، ۲۰۱۹؛ بونه^۶ و همکاران، ۲۰۱۷). علاوه بر این، عوامل دیگری از قبیل فقدان حضور مؤسسات مالی و اعتباری در منطقه، مقررات دست و پاگیر اداری و بورکراسی، پروفایل‌های اعتباری و عوامل جغرافیایی نیز نقش به سزایی در میزان سرمایه‌گذاری فعالان گردشگری ایفا می‌کنند (لی و گودمن^۷، ۲۰۱۴؛ کالهن^۸ و همکاران، ۲۰۱۸). از دیدگاه لینگ^۹ و همکاران (۲۰۱۳)، مهمترین چالش‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری روستایی را می‌توان در چهار دسته ۱- تنوع نهادهای دولتی متولی گردشگری و توسعه روستایی، ۲- تمایل اندک بخش خصوصی به دلیل فصلی بودن بیشتر فعالیت‌های گردشگری، ۳- زیرساخت‌های عمومی ناکافی در مناطق

¹ - Azwad

² - Puciatto

³ - Zarębski

⁴ - Puciatto

⁵ - Hanson

⁶ - Bone

⁷ - Li and Goodman

⁸ - Calhoun

⁹ - Ling

روستایی ۴- عملکرد نامناسب مدیران و نهادهای محلی روستایی مورد بررسی قرار داد. اوکچ^۱ و همکاران (۲۰۱۵) مهمترین موانع تأثیرگذار در سرمایه‌گذاری در گردشگری روستایی را با مواردی از قبیل موانع تجاری، اقتصادی، مشکلات نهادی- سیاسی و لجستیکی مناطق روستایی مرتبط می‌دانند. با این وجود، از دیدگاه آنها، مشکلات نهادی و سیاسی از اهمیت زیادی برخوردار است. به‌طوری‌که، امروزه گردشگری به‌عنوان یک صنعت مهم به‌طور عمده در اختیار بخش خصوصی است، اما درجه‌ای از حمایت دولت از نظر سرمایه‌گذاری، مقررات مناسب و بازاریابی می‌تواند نقش مهمی در افزایش سرمایه‌گذاری ایفا کند. مطالعه بالیزینتیس^۲ و همکاران (۲۰۱۲) در لیتوانی در زمینه گردشگری روستایی به این نکته اشاره می‌کند که سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و ساکنین روستایی به‌تبع سرمایه‌گذاری دولت با استفاده از بودجه‌های مختلف و ایجاد زیرساخت‌های عمومی روند افزایشی می‌یابد. علاوه بر این در مناطق روستایی، موارد دیگری از قبیل نارسایی مؤسسات مالی محلی، ناتوانی کسب و کارها و مشاغل کوچک به‌دلیل سابقه فعالیت و ناتوانی در متقاعد کردن وام‌دهندگان مبنی بر بازپرداخت، ارزش محدود و ناتوانی تأمین وثیقه، عدم اطمینان از سرمایه‌گذاری به‌دلیل جو فعالیتی منطقه‌ای و... بستگی دارد (تئودوس^۳ و همکاران، ۲۰۱۸). از طرفی دیگر، بررسی ادبیات در پایگاه‌های علمی داخلی نشان داد که مطالعات موجود در زمینه موانع و چالش‌های سرمایه‌گذاری در مناطق روستایی کمتر به زمینه‌های گردشگری توجه کرده‌اند. از این رو، تعدادی از آنها در جدول (۱) ارائه شده‌است.

جدول ۱- مطالعات داخلی مرتبط با چالش‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری روستایی

محقق	یافته‌ها
تقدیسی و همکاران (۱۳۹۴)	نامناسب بودن زیرساخت‌های ارتباطی، نامناسب و ناکافی بودن مراکز اقامتی- پذیرایی و نااطمینان بودن شغلی مانند فصلی بودن آن از مهمترین چالش‌های گردشگری روستاهای هدف استان آذربایجان غربی است.
احسانی‌فر و همکاران (۱۳۹۸)	ناکارآمدی فرایند هدایت سرمایه‌گذاران و کارآفرینان، ناکارآمدی فرایند هدایت سرمایه‌گذاران و کارآفرینان در حوزه گردشگری روستایی، کمبود امکانات زیرساختی در روستاها از مهمترین چالش‌های سرمایه‌گذاری در توسعه گردشگری روستایی استان کرمانشاه است.
کامرانی‌فر و همکاران (۱۳۹۵)	مهمترین چالش‌های سرمایه‌گذاری در توسعه گردشگری فرهنگی در مناطق روستایی شهرستان بینالود عبارتند از: چالش‌های مدیریتی، برنامه‌ریزی، نظارتی و چالش‌های قانونی
رحمتی و همکاران (۱۳۹۹)	مهمترین چالش‌های توسعه گردشگری به دو دسته چالش‌های بیرونی (قانون‌گذاری، برنامه‌ریزی، زیربنایی و سازمانی) و چالش‌های درونی (خواست و توان مردم محلی، فرهنگ بومی، دانش و آگاهی، امنیت محلی) است که با اختصاص بودجه و بسترسازی توسعه زیربنایی قابل رفع است.
رضوانی و همکاران (۱۳۹۵)	فاصله از مراکز عمده جمعیتی، سیاست‌های جامع ملی و منطقه‌ای، آگاهی و آموزشی، بازاریابی محصولات، آداب و رسوم و قوانین موجود از مهمترین چالش‌های توسعه گردشگری کشاورزی در مناطق روستایی شاهرود است.
نجفی‌کانی (۱۳۹۷)	ضعف زیرساخت‌های گردشگری به‌عنوان مهمترین چالش فراوری توسعه گردشگری در روستاهای ساحلی بابلسر شناخته شده‌است.
مهدیان بروجنی و احمدوند (۱۳۹۳)	مهمترین چالش‌های مطرح در توسعه گردشگری روستایی در منطقه دنا به‌ترتیب عبارتند از: چالش‌های سازمانی- نهادی، اجتماعی- فرهنگی و ضعف خدمات و زیرساخت در مناطق روستایی.

۳- روش، تکنیک‌ها و قلمرو

تحقیق حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و از لحاظ روش، توصیفی- تحلیلی است. به‌طوری‌که، علاوه بر تصویرسازی آنچه هست، به تشریح و تبیین دلایل چگونه بودن و چرایی وضعیت مسئله و ابعاد آن می‌پردازد (حافظ نیا، ۱۳۸۱: ۶۰). به‌منظور گردآوری داده‌های مورد نیاز بعد از انجام مطالعه نظری و استخراج شاخص‌ها و گویه‌ها مطابق جدول (۲)، از ابزار پرسشنامه (مبتنی بر طیف ۵ سطحی لیکرت) استفاده شده‌است. برای سنجش روایی گویه‌ها از نظرات متخصصان از قبیل اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و کارشناسان سازمان میراث فرهنگی استفاده شده و میزان پایایی گویه‌های پرسش‌نامه، با

¹ - Okech

² - Baležentis

³ - Theodos

استفاده از روش پیش‌آزمون با تکمیل پرسشنامه توسط ۱۰ درصد از تعداد نمونه و آزمون آلفای کرونباخ برای گویه‌های سیاسی و نهادی (۰.۶۹۰)، اقتصادی (۰.۷۱۰)، اجتماعی و فرهنگی (۰.۷۹۶) و زیرساختی (۰.۸۵۰) محاسبه شده‌است. قلمرو زمانی تحقیق، سال ۱۴۰۱ می‌باشد. برای تجزیه و تحلیل داده‌های پرسشنامه‌ای از آزمون‌های آماری t تک نمونه‌ای و تحلیل عاملی استفاده شده‌است.

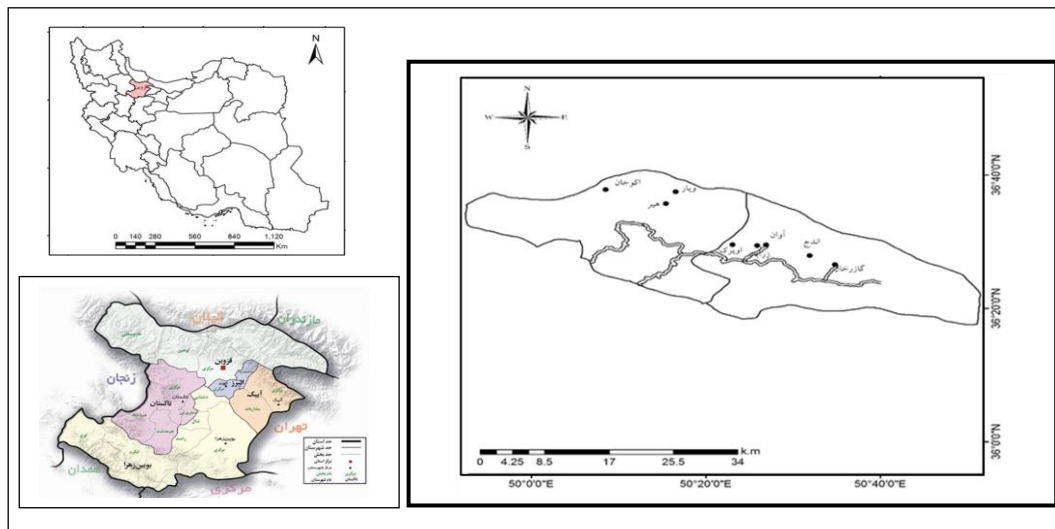
جدول ۲- ابعاد، شاخص‌ها و گویه‌های مورد استفاده در تحقیق

بعد	شاخص‌ها	گویه‌های مورد استفاده
بعد سیاسی و نهادی	ضعف عملکردی مسئولین محلی	پیگیری مسئولین محلی بخش برای دریافت بودجه اختصاص‌یافته، حمایت سازمان‌های دولتی از سرمایه‌گذاران و کارآفرینان گردشگری، نظارت نهادهای درگیر در گردشگری بر روی تغییرات کاربری اراضی، جایگاه و توان شوراهای بخش در شورای توسعه شهرستان و استان، توانایی معرفی طرح‌ها و نیازهای منطقه توسط مسئولین محلی
	پیگیری اختصاص بودجه	ناکافی بودن بودجه دولتی اختصاص‌یافته به توسعه منطقه، نامناسب بودن زمان اختصاص بودجه به لحاظ فصلی و زمانی، تبعیض منطقه‌ای در اختصاص بودجه، غیر بومی بودن کارکنان سازمان‌های دولتی دخیل در فعالیت‌های گردشگری بخش
	تنوع سازمان‌ها و نهادهای	نامناسب بودن مدیریت جاذبه‌های گردشگری در منطقه، مبهم بودن مقررات سرمایه‌گذاری در گردشگری، سخت‌گیری در صدور مجوز فعالیت در بخش گردشگری (سازمان‌های زیاد)، تنوع سازمان‌های دخیل در فعالیت‌های گردشگری، بی‌ثباتی در تصمیم‌گیری‌ها به‌ویژه با تغییر مسئولان سیاسی، عدم توجه کافی سازمان‌های دولتی به نقش گردشگری در توسعه بخش
	نگرش به گردشگری	در حاشیه بودن بخش گردشگری در توسعه بخش، سهل انگاری در معرفی سرمایه‌گذاران برای دریافت اعتبارات و ...، مشکل و سخت بودن استانداردهای مورد نظر میراث فرهنگی برای واحدهای گردشگری
بعد اقتصادی	تأمین مالی	بها ندادن به سرمایه‌گذاران گردشگری بخش خصوصی توسط سازمان‌های دولتی، درخواست وثیقه سنگین برای اعتبارات و وام‌های گردشگری از طرف بانک‌ها، ناتوانی کسب و کارهای خرد روستایی در تأمین منابع مالی گردشگری
	ریسک فعالیت‌های گردشگری	سنگین بودن بازپرداخت وام‌های بخش گردشگری، بالا بودن ریسک سرمایه‌گذاری در گردشگری، دیربازده بودن سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری، بالا بودن درصد سهم آورده سرمایه‌گذار برای دریافت وام‌های گردشگری، تخصیص ناکافی و نامناسب بودجه‌های عمرانی (نامناسب بودن زمانی)، فصلی بودن فعالیت در بخش گردشگری
	فعالیت‌های تجاری محلی	نارسایی خدمات تجاری برای پاسخ‌گویی به نیاز گردشگران (فروشگاه‌ها و ...)، ناتوانی بخش خصوصی در بازاریابی گردشگری، فقدان مکانی مشخص برای ارائه محصولات محلی از قبیل کشاورزی و صنایع‌دستی، نامناسب بودن پیوندهای روستایی و شهری به دلیل ضعف ارتباطات جاده‌ای، متنوع نبودن فعالیت‌های اقتصادی و وابستگی آن به کشاورزی
	حاکم بودن نگرش سنتی	حاکم بودن فرهنگ مردسالاری و نگرش سنتی به نقش زنان در فعالیت اقتصادی، تعامل اندک با افراد بیرون از منطقه به دلیل حاکم بودن شیوه زندگی سنتی و بسته، ناسازگاری فرهنگی ناشی از رفتار گردشگران و بدبینی ساکنین به آنها
بعد اجتماعی	مهاجر فرست بودن منطقه	کم بودن جمعیت منطقه و برخورداری اندک آن از سرانه بودجه دولتی، مهاجر فرست بودن و تمایل اندک جوانان در ماندگاری در منطقه، پراکندگی بسیار زیاد روستاهای منطقه و جاذبه‌های گردشگری در بخش الموت
	تبلیغات و فرهنگ‌سازی	تبلیغات ناکافی جاذبه‌های گردشگری، فعالیت نامناسب سازمان‌های متولی در فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی، رعایت مسائل بهداشت و افزایش آلودگی فضاهای گردشگری، عدم استفاده از ساکنین بومی در مدیریت جاذبه‌های گردشگری، تخریب بافت باارزش و سنتی روستایی به دلیل ورود نقشه‌ها و طرح‌های شهری و بروز ناهنجاری‌های رفتاری و فرهنگی گردشگران
بعد فیزیکی	خدمات عمومی گردشگری	ناکافی بودن خدمات گردشگری در منطقه، دسترسی نامناسب به خدمات زیرساختی عمومی، نارسایی خدمات بهداشتی، ناکافی بودن یا فقدان فضاهای مناسب برای گذران اوقات فراغت، ناکافی بودن خدمات انتظامی و امنیتی در سطح منطقه
	ارتباطات و حمل‌ونقل	انزوای جغرافیایی بخش الموت و بن بست بودن ارتباطی آن، نامناسب بودن راه‌های ارتباطی در منطقه، ضعف سیستم ارتباطی و حمل و نقل عمومی در منطقه، مشکل بودن تردد وسایل نقلیه به دلیل استاندارد نبودن راه‌های ارتباطی در منطقه، دسترسی نامناسب به ارتباطات اینترنتی، برقریر بودن منطقه و عدم تمایل سرمایه‌گذاران برای انتقال سرمایه به بخش

منبع: یافته‌های پژوهش با استفاده از مبنای نظری (۱۴۰۱)

قلمرو جغرافیایی تحقیق دربرگیرنده بخش الموت در شمال شهرستان قزوین است. جامعه آماری این پژوهش روستاهای هدف گردشگری بخش الموت در دو دهستان الموت غربی (هیر، ویار و آکوجان) و شرقی (زرآباد، اندج، گازر خان، اوان و اویرک) واقع شده‌است (شکل ۱) که به سبب وجود جاذبه‌های طبیعی و انسانی متعدد از مهم‌ترین و جذاب‌ترین عرصه‌های روستایی در استان قزوین به‌شمار می‌روند. با توجه به تعداد کم روستاهای هدف، از روش تمام‌شماری برای

گردآوری داده‌ها و اطلاعات استفاده شده‌است. در سطح تحلیل خانوار، از بین ۹۱۸ خانوار ساکن در روستاهای نمونه (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵)، با بهره‌گیری از فرمول کوکران با فرض p و q (به میزان ۰.۵)، تعداد ۲۷۱ مورد به‌عنوان نمونه انتخاب شده و پرسشنامه تحقیق به‌طور تصادفی ساده در روستاهای نمونه توزیع شده‌است.

شکل ۱- موقعیت جغرافیایی محدوده مورد مطالعه

۴- یافته‌ها و تحلیل داده

چالش‌های سرمایه‌گذاری در مناطق روستایی با تأکید بر گردشگری

با بررسی ادبیات تحقیق، چالش‌ها و موانع سرمایه‌گذاری در مناطق روستایی با تأکید بر فعالیت گردشگری در ۴ گروه "چالش‌های سیاسی و نهادی" (ضعف عملکرد مسئولین محلی، ناتوانی در پیگیری بودجه‌های مصوب، تنوع سازمان‌های دخیل در گردشگری و نگرش مسئولین به گردشگری)، "چالش‌های اقتصادی" (تأمین منابع مالی گردشگری، ریسک فعالیت‌های گردشگری و فعالیت‌های تجاری گردشگری)، "چالش‌های اجتماعی و فرهنگی" (حاکمیت نگرش سنتی در منطقه، مهاجرپرست بودن منطقه و تبلیغات و فرهنگ‌سازی) و "چالش‌های زیرساختی" (خدمات عمومی و گردشگری در منطقه و کیفیت دسترسی و ارتباطات) دسته‌بندی شده‌است (جدول ۳). با توجه به ساختار پرسشنامه که با استفاده از طیف لیکرت ۵ سطحی تدوین شده‌است، برای تجزیه و تحلیل داده از آزمون t تک نمونه‌ای با فرض مطلوبیت عددی ($=3$ با میانگین طیف) استفاده شده‌است. نتایج تحلیل نشان داد که رابطه معناداری در بین مولفه‌های ۴ گانه مورد بررسی وجود دارد. به‌طوری‌که، از دیدگاه پاسخ‌گویان "چالش‌های اقتصادی" با میانگین عددی ۴.۷۲ و چالش‌های اجتماعی و فرهنگی موجود در منطقه "با میانگین عددی ۴.۶۷ به‌ترتیب بیشترین تأثیر را در پایین بودن سرمایه‌گذاری در زمینه گردشگری و فعالیت‌های مرتبط با آن نشان می‌دهد. از طرفی دیگر "چالش‌های زیرساختی موجود در منطقه" با میانگین عددی ۴.۴۷ و "چالش‌های سیاسی و نهادی" با میانگین عددی ۴.۴۴ در جایگاه بعدی قرار دارند. نگاه تفصیلی‌تر به زیربخش‌های چالش‌های ۴ گانه نشان داد که "ریسک فعالیت‌های گردشگری" و "تأمین مالی و سرمایه مورد نیاز گردشگری" به‌ترتیب با میانگین عددی (۱.۸۱) و (۴.۷۹) بیشترین تأثیر را در پایین بودن سرمایه‌گذاری در مولفه "چالش‌های اقتصادی" در زمینه گردشگری روستایی در منطقه مورد مطالعه دارند. به‌طوری‌که، انزوای جغرافیایی و محصور بودن آن در بین رشته کوه‌های البرز و برفگیر بودن منطقه باعث شده‌است که فعالیت‌های گردشگری تقریباً در بازه زمانی ۵ ماه

گرم سال رواج داشته‌باشد که به‌طور قابل توجهی ریسک سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های گردشگری را نسبت به مناطق دیگر شهرستان قزوین به‌طور قابل توجهی افزایش می‌دهد.

جدول ۳- معناداری تفاوت از حد مطلوب چالش‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری روستایی

مطلوبیت عددی مورد آزمون = ۳						
شاخص‌ها	میانگین	آماره آزمون t	درجه آزادی	سطح معناداری	تفاوت از حد مطلوب	فاصله اطمینان در ۹۵ درصد
ضعف عملکرد مسئولین	۴.۳۶۱۹	۲۶.۶۶۱	۲۷۱	۰.۰۰۰	۰.۳۸۱۵	۰.۳۶۲۶ تا ۰.۴۲۰۶
پیگیری بودجه	۴.۲۰۷۹	۹.۱۵۰	۲۷۱	۰.۰۰۰	۰.۲۰۷۸	۰.۱۶۳۱ تا ۰.۲۵۲۷
تنوع سازمان‌ها	۴.۵۱۶۷	۳۱.۱۷۴	۲۷۱	۰.۰۰۰	۰.۵۱۶۶	۰.۴۸۴۰ تا ۰.۵۴۹۴
نگرش به گردشگری	۴.۷۰۵	۲۸.۵۳	۲۷۱	۰.۰۰۰	۰.۷۰۵۲	۰.۶۵۶۵ تا ۰.۷۵۴۰
چالش‌های سیاسی و نهادی	۴.۴۳۸۳	۱۵۵.۷۱۴	۲۷۱	۰.۰۰۰	۱.۴۳۸۳	۱.۴۲۰۱ تا ۱.۴۵۶۵
تأمین مالی و سرمایه	۴.۷۹۶۵	۷۴.۲۵۴	۲۷۱	۰.۰۰۰	۱.۷۹۶۴	۱.۴۷۸۸ تا ۱.۸۴۴۲
ریسک فعالیت‌های گردشگری	۴.۸۱۱۴	۱۱۶.۶۵	۲۷۱	۰.۰۰۰	۱.۸۱۱۴	۱.۷۸۰۸ تا ۱.۸۴۲۰
فعالیت‌های تجاری	۴.۷۱۱۶	۹۸.۹۰۳	۲۷۱	۰.۰۰۰	۱.۷۱۱۵۸	۱.۶۷۷۴ تا ۱.۷۴۵۷
چالش‌های اقتصادی	۴.۷۲۲۶	۱۵۳.۸۲۷	۲۷۱	۰.۰۰۰	۱.۷۲۲۵	۱.۷۴۹۸ تا ۱.۷۹۵۳
حاکم بودن نگرش سنتی	۴.۷۱۵۸	۷۳.۱۳۷	۲۷۱	۰.۰۰۰	۱.۷۱۵۷	۱.۶۶۹۵ تا ۱.۷۶۲۱
مهاجرت و فرست بودن منطقه	۴.۷۳۶۸	۸۳.۵۷۶	۲۷۱	۰.۰۰۰	۱.۷۳۶۸	۱.۶۹۵۸ تا ۱.۷۷۷۸
تبلیغات و فرهنگ سازی	۴.۶۶۱۱	۹۶.۴۴۵	۲۷۱	۰.۰۰۰	۱.۶۶۱۰	۱.۶۲۷۱ تا ۱.۶۹۵۰
چالش‌های اجتماعی و فرهنگی	۴.۶۷۱۱	۱۴۷.۳۵۲	۲۷۱	۰.۰۰۰	۱.۶۷۱۴	۱.۶۴۹۱ تا ۱.۶۹۳۸
خدمات عمومی	۴.۴۰۱۸	۱۲۹.۶۰	۲۷۱	۰.۰۰۰	۲.۴۰۱۷	۲.۳۶۵۲ تا ۲.۴۳۸۳
ارتباطات و حمل و نقل	۴.۵۶۸۴	۱۳۴.۴۲	۲۷۱	۰.۰۰۰	۲.۵۶۸۴	۲.۵۳۰۷ تا ۲.۶۰۶۱
چالش‌های زیرساختی	۴.۴۶۷۵	۹۲.۰۹۸	۲۷۱	۰.۰۰۰	۱.۴۶۷۵	۱.۴۳۶۰ تا ۱.۴۹۸۹

"چالش‌های اجتماعی و فرهنگی موجود در منطقه" بیشتر با عنوان عوامل دافعه بررسی شده‌است. به‌طوری‌که، حاکم بودن نگرش سنتی در بین بیشتر ساکنین به‌ویژه نگرش مردسالارانه به فعالیت‌های گردشگری و ارتباطات اجتماعی پایین که می‌تواند ناشی از انزوای جغرافیایی منطقه باشد و همچنین پایین بودن تنوع فعالیت‌های اقتصادی و وابسته بودن به فعالیت‌های بخش کشاورزی به‌ویژه دامداری و باغداری در مقیاس کوچک که ناشی از کوهستانی بودن منطقه است، در کنار عوامل جاذبه شهری مانند فرصت‌های شغلی و درآمدی بیشتر به تشدید مهاجرت منجر شده‌است. همچنین، فقدان تبلیغات مناسب جاذبه‌های گردشگری و ضعف تلاش در زمینه فرهنگ‌سازی باعث ناشناخته ماندن جاذبه‌های گردشگری منطقه شده که در این زمینه علاوه بر حاکم بودن نگرش سنتی در منطقه می‌توان به کم‌کاری مسئولین محلی، شهرستانی و استانی که نگرش نامناسبی به توسعه گردشگری روستایی دارند، اشاره کرد.

از منظر "چالش‌های سیاسی و نهادی"، شاخص نگرش مسئولین به گردشگری با میانگین عددی (۴.۷۱) بیشترین تأثیر منفی را در سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری دارد. به‌طوری‌که، از دیدگاه مردم محلی، نگرش مسئولین و تصمیم‌گیران در سطوح بخش و شهرستان به توسعه گردشگری و مشخص نبودن متولی گردشگری روستایی و انجام وظایف به‌صورت بخشی (بروکراسی اداری، زمان‌بردن صدور مجوز و موافقت اصولی و معرفی به بانک‌ها برای تأمین مالی و...) در بیشتر اوقات باعث دلسردی فعالان گردشگری روستایی می‌شود. علاوه بر این، از دیدگاه پاسخ‌گویان، عملکرد نامناسب و گاهی ناتوانی مسئولین محلی در بخش الموت در معرفی جاذبه‌های گردشگری و جذب منابع مالی و تأثیرگذاری در تصمیم‌های اتخاذ شده در سطح شهرستان و استان نیز به این چالش‌ها در نامناسب بودن میزان سرمایه‌گذاری در گردشگری روستایی در سطح بخش الموت تأثیر می‌گذارد.

عوامل مؤثر در سرمایه‌گذاری در گردشگری روستایی

به‌منظور ارزیابی عوامل و متغیرهای مؤثر و میزان اهمیت آنها در سرمایه‌گذاری در زمینه گردشگری در منطقه مورد مطالعه از آزمون تحلیل عاملی استفاده شده‌است. جهت آزمون مناسب بودن داده‌های مربوط به مجموعه متغیرهای مورد تحلیل در این خصوص از آزمون Bartlett و KMO بهره گرفته شد که با توجه به معناداری آزمون بارتلت در سطح اطمینان ۹۹ درصد و مقدار بالای ضریب KMO به‌دست‌آمده (جدول ۴)، نشان‌دهنده وجود همبستگی خیلی خوب بین داده‌های مورد استفاده است که برای انجام تحلیل عاملی مناسب می‌باشد (زارع‌چاهوکی و بی‌همتا، ۱۳۸۹).

جدول ۴- مقدار ضریب KMO و بارتلت برای بیان تناسب داده‌ها برای انجام تحلیل عاملی

مجموعه مورد تحلیل	مقدار KMO	مقدار بارتلت	درجه آزادی	معناداری
موانع و چالش‌های سرمایه‌گذاری در روستاهای هدف گردشگری در بخش الموت شهرستان قزوین	۰/۷۴۳	۴۳۵۰/۵۱	۶۳۰	۰/۰۰۰

با توجه به مناسب بودن داده‌ها برای انجام تحلیل عاملی، در ادامه ۵۵ متغیر مستخرج از پرسشنامه با بهره‌گیری از آزمون تحلیلی عاملی مورد تحلیل قرار گرفت. نتیجه حاصل از تقلیل متغیرها، معرف ۹ عامل بوده که ۶۸.۳ درصد از واریانس را تبیین می‌کند. به‌طوری‌که، مقادیر ویژه، اهمیت اکتشافی عامل‌ها را ارتباط با متغیرها نشان می‌دهد و میزان آن بیانگر نقش آن در تبیین واریانس متغیرها دارد (زارع‌چاهوکی، ۱۳۸۹: ۱۳). عامل‌های استخراج شده به‌همراه میزان مقادیر ویژه و درصد واریانس آنها در جدول (۵) ارائه شده‌است.

جدول ۵- خلاصه تحلیل عاملی چالش‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری در مناطق روستایی بخش الموت

ردیف	نام عامل	مقدار ویژه*	درصد واریانس	درصد واریانس تجمعی
۱	ضعف سیاسی و ناتوانی مسئولین محلی	۵۰۵۰	۱۷.۲۴۹	۱۷.۲۴۹
۲	ضعف اطلاع‌رسانی و خدمات زیرساختی	۳۰۹۳۳	۱۲.۱۴۸	۲۹.۳۹۷
۳	بالا بودن ریسک فعالیت‌های گردشگری	۲۰۶۶۶	۹.۴۰۶	۳۸.۸۰۳
۴	ناتوانی در تأمین مالی فعالیت‌های گردشگری	۲۰۴۶۶	۷.۹۰۶	۴۶.۷۰۹
۵	ضعف ارتباطی و آسیب‌پذیری	۲۰۲۶۹	۶.۳۰۲	۵۳.۰۱۱
۶	ضعف فرهنگ‌سازی محلی	۱۶۰۷	۴.۴۶۳	۵۸.۴۷۴
۷	ماهیت فعالیت‌های گردشگری	۱۰۴۸۵	۴.۲۴۲	۶۲.۷۱۶
۸	ضعف نظارتی نهادهای مسئول	۱۰۲۳۷	۳.۹۵۷	۶۶.۶۷۳
۹	ضعف مدیریت محلی	۱۰۱۷۵	۱.۶۵۰	۶۸.۳۲۳

*عامل‌هایی با مقادیر ویژه بیشتر از یک آورده شده‌است.

نتیجه تجزیه و تحلیل عامل‌ها با بهره‌گیری از روش مولفه اصلی با استفاده از چرخش عاملی به شیوه واریماکس بیانگر استخراج ۹ عامل می‌باشد که در جدول (۶) و شکل (۲) به‌طور خلاصه ارائه شده‌است.

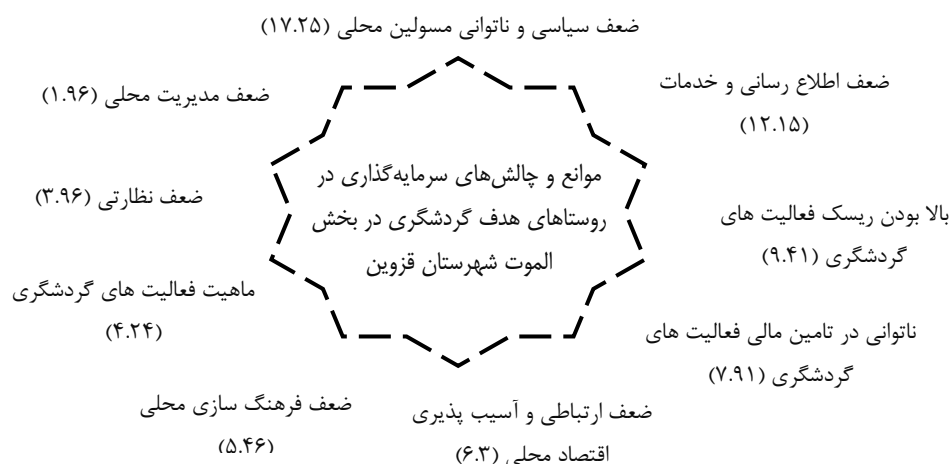
جدول ۶ - متغیرهای بارگذاری شده در عامل‌های نه‌گانه چالش‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری روستایی

ردیف	نام عامل	مقدار ویژه
ضعف سیاسی و ناتوانی مسئولین محلی	کم بودن جمعیت منطقه و برخورداری اندک آن از سرانه بودجه دولتی	۰.۹۰۱
	تبعیض منطقه‌ای ناشی از مطرح بودن به‌عنوان یکی از بخش‌های شهرستان قزوین	۰.۸۶۳
	پیگیری نامناسب مسئولین محلی بخش الموت برای دریافت بودجه اختصاص‌یافته	۰.۸۳۰
	بی‌ثباتی در تصمیم‌گیری‌ها به‌ویژه با تغییر مسئولان سیاسی	۰.۸۲۳
	تعامل اندک با افراد بیرون از منطقه به‌دلیل حاکم بودن شیوه زندگی سنتی و بسته	۰.۶۵۷
	مشخص نبودن مقررات سرمایه‌گذاری در گردشگری روستایی	۰.۶۵۳
	ناکافی بودن حمایت سازمان‌های دولتی از سرمایه‌گذاران و کارآفرینان گردشگری	۰.۶۲۸
	بها ندادن به سرمایه‌گذاران گردشگری بخش خصوصی توسط سازمان‌های دولتی	۰.۵۹۴
	نداشتن قدرت کافی شوراهای بخش در شورای توسعه شهرستان و استان	۰.۵۴۰
	نامناسب بودن پیوندهای روستایی و شهری به‌دلیل ضعف ارتباطات جاده‌ای	۰.۵۱۰
ضعف اطلاع‌رسانی و خدمات زیرساختی	نداشتن قدرت کافی در معرفی طرح‌ها و نیازهای منطقه توسط مسئولین محلی	۰.۸۵۷
	انزوای جغرافیایی بخش الموت و بن بست بودن ارتباطی آن	۰.۷۹۱
	ناشناخته بودن جاذبه‌های گردشگری بخش الموت به‌دلیل تبلیغات اندک	۰.۷۴۳
	مهاجر فرست بودن و تمایل اندک جوانان در ماندگاری در منطقه	۰.۷۲۱
	ناکافی بودن خدمات گردشگری در منطقه (خدمات بین راهی مانند جایگاه سوخت و...)	۰.۶۲۶
	نامناسب بودن زمان اختصاص بودجه به‌لحاظ فصلی و زمانی	۰.۶۱۸
	دسترسی نامناسب به خدمات زیرساختی (آب شرب، گاز و...)	۰.۶۱۳
	عدم توجه کافی سازمان‌های دولتی به نقش گردشگری در توسعه بخش	۰.۵۳۱
	تنوع نهادها و سازمان‌های دخیل در فعالیت‌های گردشگری	۰.۹۲۶
	بالا بودن ریسک و خطر سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های گردشگری	۰.۹۲۰
بالا بودن ریسک فعالیت‌های گردشگری	سنگین بودن بازپرداخت وام‌های بخش گردشگری	۰.۷۵۴
	غیر بومی بودن کارکنان سازمان‌های دولتی دخیل در فعالیت‌های گردشگری بخش	۰.۷۲۸
	ناتوانی بخش خصوصی در بازاریابی گردشگری	۰.۷۰۱
	سهل انگاری در معرفی سرمایه‌گذاران برای دریافت اعتبارات و...	۰.۶۸۲
	درخواست وثیقه سنگین برای اعتبارات و وام‌های گردشگری از طرف بانک‌ها	۰.۷۴۱
	بالا بودن درصد سهم آورده سرمایه‌گذار برای دریافت وام‌های گردشگری	۰.۷۳۸
	ناکافی بودن بودجه دولتی اختصاص‌یافته به توسعه منطقه	۰.۶۹۱
	دربازده بودن سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های گردشگری	۰.۶۶۲
	ناتوانی کسب و کارهای خرد روستایی در تأمین منابع مالی گردشگری	۰.۵۵۹
	نامناسب بودن خدمات گردشگری در منطقه (اقامت و پذیرایی از گردشگران)	۰.۵۲۳
ناتوانی در تأمین مالی فعالیت‌های گردشگری	نارسایی خدمات تجاری برای پاسخ‌گویی به نیاز گردشگران (فروشگاه‌ها و...)	۰.۵۰۴
	عدم استفاده از ساکنین بومی منطقه در جاذبه‌های شناخته شده گردشگری	۰.۸۱۶
	متنوع نبودن فعالیت‌های اقتصادی و وابستگی آن به کشاورزی	۰.۷۶۱
	ناکافی بودن یا فقدان فضاهای مناسب برای گذران اوقات فراغت	۰.۷۵۱
	مشکل بودن تردد وسایل نقلیه به‌دلیل استاندارد نبودن راه‌های ارتباطی در منطقه	۰.۶۹۵
	ضعف سیستم ارتباطی از قبیل وسایل نقلیه عمومی در منطقه	۰.۵۷۹
	دسترسی نامناسب به ارتباطات اینترنتی و نظایر آن	۰.۵۲۴
	حاکم بودن فرهنگ مردسالاری و نگرش سنتی به نقش زنان در فعالیت اقتصادی	۰.۸۲۴
	فعالیت نامناسب سازمان‌های متولی در فرهنگ‌سازی و ارتقای آگاهی‌های ساکنین	۰.۸۴۱
	برفگیر بودن منطقه و عدم تمایل سرمایه‌گذاران برای انتقال سرمایه به بخش الموت	۰.۷۵۸
ضعف فرهنگ‌سازی محلی	تخریب بافت بالارزش و سنتی روستایی به‌دلیل ورود نقشه‌ها و طرح‌های شهری	۰.۷۰۲
	بروز ناهنجاری‌های رفتاری و فرهنگی گردشگران	۰.۵۰۶
	پراکندگی بسیار زیاد روستاهای منطقه و جاذبه‌های گردشگری در بخش الموت	۰.۷۳۶
	فصلی بودن فعالیت در بخش گردشگری و کاهش تمایل مردم به آن	۰.۷۱۴
	ناکافی بودن خدمات انتظامی و امنیتی در سطح منطقه	۰.۷۰۳
ماهیت فعالیت‌های گردشگر		

مقدار ویژه	نام عامل	ردیف
۰.۵۳۴	در حاشیه بودن بخش گردشگری در توسعه بخش	
۰.۵۱۲	نارسایی خدمات بهداشتی در کنار جاذبه‌های گردشگری	
۰.۸۲۵	سخت گیری در صدور مجوز فعالیت در بخش گردشگری (سازمان‌های زیاد)	ضعف نظارتی
۰.۶۳۴	نظارت ناکافی نهادهای درگیر در گردشگری بر روی تغییرات کاربری اراضی	نهادهای مسئول
۰.۵۴۸	ناسازگاری فرهنگی ناشی از رفتار گردشگران و بدبینی ساکنین به آنها	
۰.۶۱۳	فقدان مکانی مشخص برای ارائه محصولات محلی از قبیل کشاورزی و صنایع دستی	
۰.۵۷۹	سخت بودن استانداردهای مورد نظر میراث فرهنگی برای واحدهای گردشگری	ضعف مدیریت محلی
۰.۵۰۳	نامناسب بودن مدیریت جاذبه‌های گردشگری در منطقه	

همان طوری که از جدول (۶) برمی آید، نتایج تحلیل عاملی نشان می‌دهد، ضعف سیاسی و نهادی به‌عنوان مهمترین چالش در راستای سرمایه‌گذاری در مناطق روستایی با مشخصه روستاهای هدف گردشگری در بخش الموت از دیدگاه پاسخ‌گویان می‌باشد. به‌طوری‌که، ناتوانی شوراهای اسلامی و دهیاران روستاهای نمونه در برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های صورت گرفته در سطح شهرستان و استان نقش مهمی در پایین بودن میزان سرمایه‌گذاری و به‌موقع بودن آنها ایفا می‌کند. این عامل به نوبه خود تأثیر منفی بر روی معرفی جاذبه‌ها، جذب منابع مالی بخش خصوصی و دولتی، نامناسب بودن زیرساخت‌های عمومی گردشگری و توسعه‌ای دارد و حتی بر روی سایر عوامل نیز تأثیر سوء می‌گذارد.

شکل ۲- خلاصه موانع و چالش‌های سرمایه‌گذاری در روستاهای هدف گردشگری در بخش الموت

۵- بحث و فرجام

گردشگری روستایی با توجه به حجم بسیار بالای ارتباطات اقتصادی و اجتماعی نقش به‌سزایی در توسعه مناطق کمتر توسعه یافته روستایی ایفا می‌کند و می‌تواند به‌عنوان یک عامل تحریک‌کننده در تنوع‌بخشی به فعالیت‌های اقتصادی و توسعه کارآفرینی مطرح شود. به‌طوری‌که، مناطق روستایی به‌دلیل دارا بودن جاذبه‌های طبیعی و انسانی متنوع در صورت تأمین سرمایه و توسعه زیرساخت‌ها توانایی بالایی برای توسعه گردشگری داخلی و ارزان قیمت برای اقشار مختلف را دارد و می‌تواند به تقویت هویت روستایی و حفاظت از فرهنگ محلی و ارتقای کیفیت زندگی برای ساکنان محلی کمک کند. از دیدگاه صاحب‌نظران، سرمایه‌گذاری در بهبود زیرساخت‌ها عمده‌تاً توسط دولت صورت می‌گیرد و زمینه را برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در راستای استفاده از فرصت‌های توسعه فراهم می‌کند. سرمایه‌گذاری در فعالیت‌ها و کسب و کارهای گردشگری روستایی در برخی موارد

به‌عنوان نوعی سرمایه‌گذاری غیر مستقیم در مناطق روستایی است و به موارد زیر در توسعه کمک می‌کند: الف- مشارکت در حفاظت از محیط‌زیست، میراث فرهنگی و زیست بوم‌های روستایی؛ ب- تشویق توسعه جامعه محلی از طریق برگزاری جشنواره‌ها، ترویج محصولات صنایع دستی و غذاهای محلی؛ ج- تقویت سرمایه‌گذاری محلی با استفاده از درآمد و سودهای حاصل از فعالیت‌های گردشگری؛ و د- سرمایه‌گذاری در برندسازی یا نام‌های تجاری روستایی. با توجه به مطالب ارائه شده در بالا، نتایج حاصل از تحلیل داده‌های پرسشنامه‌ای نشان داد که:

- نتایج حاصل از تحلیل داده‌های پرسشنامه با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای نشان داد که تفاوت معناداری در بین شاخص‌های چهارگانه مورد استفاده در تحقیق در سطح ۹۹ درصد وجود دارد. از دیدگاه پاسخ‌گویان، چالش‌های اقتصادی سرمایه‌گذاری در گردشگری روستایی در بخش الموت با میانگین عددی (۴.۷۲) به‌عنوان مهمترین مانع در توسعه گردشگری روستایی بوده است. به‌طوری‌که، این چالش با مواردی از قبیل تأمین مالی و سرمایه مورد نیاز فعالیت‌های گردشگری (۴.۸۰)، بالا بودن ریسک فعالیت‌های گردشگری (۴.۸۱)، نارسایی فعالیت‌های تجاری و بازاریابی (۴.۷۱) مشخص شده‌است. دومین چالش مهم در سرمایه‌گذاری در گردشگری در روستاهای هدف بخش الموت با چالش‌های سیاسی- نهادی با میانگین عددی (۴.۴۴) مرتبط است که دربرگیرنده مواردی از قبیل ضعف عملکرد مسئولین مرتبط با گردشگری (۴.۳۶)، ضعف در پیگیری بودجه‌های مصوب از سوی مسئولین محلی (۴.۲۰)، تنوع سازمان‌های درگیر در گردشگری روستایی (۴.۵۱) و نگرش منفی به گردشگری در توسعه محلی (۴.۷۰) در ارتباط است. البته لازم به ذکر است ضعف سیاسی و نهادی مؤثر در سرمایه‌گذاری در گردشگری روستایی دارای تأثیر به‌سزایی در بالا بودن مقدار میانگین به‌دست‌آمده برای چالش‌های اقتصادی نیز دارد.
- نتایج به‌دست‌آمده از تحلیل عاملی عوامل مؤثر در پایین بودن میزان سرمایه‌گذاری در گردشگری و فعالیت‌های مرتبط با آن در روستاهای هدف گردشگری بخش الموت با توجه به مقدار ضریب KMO به میزان (۰.۷۴۳) و معناداری در سطح ۹۹ درصد نشان داد که مهمترین عامل در قالب ضعف سیاسی و ناتوانی مسئولین محلی با (۱۷.۲۵) درصد است که با نتایج یافته‌های کامرانی‌فر و همکاران (۱۳۹۵)، احسانی‌فر و همکاران (۱۳۹۸)، مهدیان بروجنی و احمدوند (۱۳۹۳) و لینک و همکاران (۲۰۱۳) همسو است؛ دومین عامل مؤثر در سطح پایین سرمایه‌گذاری در گردشگری منطقه با ضعف اطلاع‌رسانی و خدمات زیرساختی با (۱۲/۱۵) درصد مرتبط است که با نتایج مطالعه فراهانی و منوچهری (۱۳۹۴)، احسانی‌فر و همکاران (۱۳۹۸)، کالهن و همکاران (۲۰۱۸) و لی و گودمن (۲۰۱۴) (۲۰۱۴) همسویی بیشتری دارد. علاوه بر این، عامل بالا بودن ریسک فعالیت‌های گردشگری با (۹/۴۱) درصد و عامل ناتوانی در تأمین مالی گردشگری با (۷/۹۱) درصد نیز از اهمیت بالایی در پایین بودن میزان سرمایه‌گذاری در گردشگری در بخش الموت دارد که با نتایج مطالعه عینالی و رومیانی (۱۳۹۳) و لینک و همکاران (۲۰۱۳) همسویی دارد. از این رو، می‌توان گفت که (۴۶/۷۱) درصد از چالش‌های سرمایه‌گذاری در گردشگری به‌طور مستقیم با مباحث سیاسی و اقتصادی در ارتباط هستند. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده می‌توان پیشنهاداتی به شرح زیر ارائه داد:
- تشکیل میز خدمت سرمایه‌گذاری در گردشگری در مرکز بخش با ترکیبی از نمایندگان تام‌الاختیار سازمان‌های دخیل و شوراهای و مسئولین محلی در راستای حمایت از سرمایه‌گذاری.
- تسریع آسفالت‌کردن در توسعه ارتباطات جاده‌ای به‌ویژه محور رازمیان- تنکابن و رفع نقاط حادثه‌خیز آن.
- مدیریت توسعه گردشگری مبتنی بر خانه‌های دوم به‌عنوان یکی از محورهای مهم سرمایه‌گذاری خصوصی و جلوگیری از تغییرات کاربری اراضی کشاورزی
- بهره‌گیری از تبلیغات در فضاهای اجتماعی و رسانه‌های جمعی برای معرفی جاذبه‌های گردشگری بخش الموت.
- برندسازی جاذبه‌های گردشگری با توجه به تنوع آثار تاریخی، بافت باارزش و فرهنگ و شیوه زندگی محلی
- برگزاری جشنواره‌های برداشت محصول به‌طور منظم سالانه با هدف جذب گردشگران

۶-منابع

- Abbas, S., Sohag, K., & Suleman, S. (2022). Income from international tourism and domestic investment in South Asia: evidence from heterogeneous panel econometrics. *Current Issues in Tourism*, 1-16. <https://doi.org/10.1080/13683500.2022.2071681>
- Adawiyah, W. R., Praptapa, A., Kusuma, P. D. I., & Sholikhah, Z. (2020). Promoting Local Potential as a Strategy to Develop Tourism Village. *Geo Journal of Tourism and Geosites*, 31(3), 1113-1118. [DOI 10.30892/gtg.31324-547](https://doi.org/10.30892/gtg.31324-547)
- Afrin, A., & Hassan, A. (2021). Development and Investment in the Tourism Industry of Bangladesh: Scenario and Prospect Analysis. In *Tourism in Bangladesh: Investment and Development Perspectives* (pp. 49-61). Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-16-1858-1_4
- Al-Maruf, A., Pervez, A. K., Sarker, P. K., Rahman, M. S., & Ruiz-Menjivar, J. (2022). Exploring the Factors of Farmers' Rural-Urban Migration Decisions in Bangladesh. *Agriculture*, 12(5), 722. <https://doi.org/10.3390/agriculture12050722>
- Amin, S., Al, F., Nihad, A., & Khan, F. (2020). An empirical investigation between foreign direct investment (FDI) and tourism in Bangladesh. *Journal of Tourism Management Research*, 7(1), 110-121. [DOI: 10.18488/journal.31.2020.71.110.121](https://doi.org/10.18488/journal.31.2020.71.110.121)
- Amirentekhabi, S., Veisi, R., Sababkar, M., & Mahmaodinia, S. (2019). Determining tourism priorities and investment in selected rural tourism sites in Northwest Guilan. *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 14(2), 491-507. URL: http://jshsp.iaurasht.ac.ir/article_667897_en.html (In Persean).
- Amirentekhabi, S., Veisi, R., Sababkar, M., & Mahmaodinia, S. (2019). Determining tourism priorities and investment in selected rural tourism sites in Northwest Guilan. *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 14(2), 491-507. (In Persean). URL: http://jshsp.iaurasht.ac.ir/article_667897_en.html
- Anzules-Falcones, W., Caamana, D., & Dávalos, X. (2021). Understanding Tourism Business Venture in Rural Communities and the Contribution of Social Capital to its Performance: A Case Study of the Cotacachi-Cayapas Reserve in Ecuador. *Academy of Strategic Management Journal*, 20(3), 1-19. <https://www.abacademies.org/articles/understanding-tourism-business-venture-in-rural-communities-and-the-contribution-of-social-capital-to-its-performance-a-case-study-10657.html>
- Armenski, T., Dwyer, L., & Pavluković, V. (2018). Destination Competitiveness: Public and Private Sector Tourism Management in Serbia. *Journal of Travel Research*, 57(3), 384-398. <https://doi.org/10.1177/0047287517692445>
- Azhaman, I., & Petryshchenko, N. (2019). Development of construction investment in the rural area. *Baltic journal of economic studies*, 5(2), 1-9. [doi: 10.30525/2256-0742/2019-5-2-1-9](https://doi.org/10.30525/2256-0742/2019-5-2-1-9)
- Azwad, M. N. (2013). WWF World Wildlife Fund for Nature Organization Malaysia. Project Sustainable Management of Setiu Wetlands, Setiu – A wetland wonder. available at: http://www.wwf.org.my/about_wwf/what_we_do/freshwater_main/freshwater_conserving_freshwater_habitats/projects_sustainable_management_of_setiu_wetlands/
- Baković, N. (2020). Regional development of rural tourism: The case of the Gorska Hrvatska region. *Naše gospodarstvo/Our economy*, 66(2), 28-41. [DOI: 10.2478/ngoe-2020-0009](https://doi.org/10.2478/ngoe-2020-0009)
- Baležentis, T., Kriščiukaitienė, I., Baležentis, A., & Garland, R. (2012). Rural tourism development in Lithuania (2003–2010)-A quantitative analysis. *Tourism Management Perspectives*, 2, 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2012.01.001>
- Bird, K. (2019). Addressing spatial poverty traps. *Overseas Development Institute, Chronic Poverty Advisory Network: London, UK*. <https://www.chronicpoverty.org/>
- Bone, S. A., Christensen, G. L., Williams, J. D., Adams, S., Lederer, A., & Lubin, P. C. (2017). Policy Watch: Shaping Small Business Lending Policy through Matched-Pair Mystery

- Shopping. *Journal of Public Policy & Marketing*, 0743915618820561. <https://doi.org/10.1177/0743915618820561>
- Brooks, M. M. (2021). Countering depopulation in Kansas: An assessment of the Rural Opportunity Zone program. *Population Research and Policy Review*, 40(2), 137-148. <https://doi.org/10.1007/s11113-020-09572-0>
- Butler, G., Szili, G., & Huang, H. (2022). Cultural heritage tourism development in Panyu District, Guangzhou: community perspectives on pride and preservation, and concerns for the future. *Journal of Heritage Tourism*, 17(1), 56-73. <https://doi.org/10.1080/1743873X.2021.1881524>
- Calhoun, J. R., O'Neill, M., & Douglas, A. C. (2018). An Examination of Second Language Education Provision among US and European Hospitality and Tourism Management Schools. *Journal of Hospitality & Tourism Education*, 30(3), 184-193. <https://doi.org/10.1080/10963758.2018.1438901>
- Castanho, R. A., Couto, G., Sousa, Á., Pimentel, P., & Batista, M. D. G. (2021). Assessing the impacts of the covid-19 pandemic over the azores region's touristic companies. *Sustainability*, 13(17), 9647. <https://doi.org/10.3390/su13179647>
- Cerquetti, M., Ferrara, C., Romagnoli, A., & Vagnarelli, G. (2022). Enhancing Intangible Cultural Heritage for Sustainable Tourism Development in Rural Areas: The Case of the "Marche Food and Wine Memories" Project (Italy). *Sustainability*, 14(24), 16893. <https://doi.org/10.3390/su142416893>
- Chigbu, U. E., Klaus, M., & Magel, H. (2021). New hope and future for rural areas under COVID-19 circumstances? Rural development, pandemic liveability and reverse migration. In *Land governance and gender: the tenure-gender nexus in land management and land policy* (pp. 207-221). Wallingford UK: CABI. <https://doi.org/10.1079/9781789247664.0017>
- Ćurčić, N., Mirković Svitlica, A., Brankov, J., Bjeljic, Ž., Pavlović, S., & Jandžiković, B. (2021). The role of rural tourism in strengthening the sustainability of rural areas: The case of Zlakusa village. *Sustainability*, 13(12), 6747. <https://doi.org/10.3390/su13126747>
- Dašić, D., Živković, D., & Vujić, T. (2020). Rural tourism in development function of rural areas in Serbia. *Економика пољопривреде*, 67(3), 719-733. [doi: 10.5937/ekoPolj2003719D](https://doi.org/10.5937/ekoPolj2003719D)
- Deller, S., Kures, M., & Conroy, T. (2019). Rural entrepreneurship and migration. *Journal of Rural Studies*, 66, 30-42. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2019.01.026>
- Dias, Á. L., Cunha, I., Pereira, L., Costa, R. L., & Gonçalves, R. (2022). Revisiting small-and medium-sized enterprises' innovation and resilience during COVID-19: the tourism sector. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 8(1), 11. <https://doi.org/10.3390/joitmc8010011>
- Ehsanifar, T., Shahmoradi, M., Shahbazi, S. & Rostami, F. (2020). A Qualitative Analysis of Rural Tourism Challenges of Kermanshah Province. *Journal of Rural Research*, 10(4), 568-581. [doi: 10.22059/jrur.2018.243187.1174](https://doi.org/10.22059/jrur.2018.243187.1174) (In Persean).
- Ehsanifar, T., Shahmoradi, M., Shahbazi, S. & Rostami, F. (2020). A Qualitative Analysis of Rural Tourism Challenges of Kermanshah Province. *Journal of Rural Research*, 10(4), 568-581. (In Persean). [doi: 10.22059/jrur.2018.243187.1174](https://doi.org/10.22059/jrur.2018.243187.1174)
- Einali, J., Charaghi, M., & Abbasi, F. (2020). Analysis of the Effects of Second Homes Tourism on the Economy of Rural Households Case study, Ijrud township; Zanzan Province, *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 14(49), 1149-1165. URL: http://jshsp.iaurasht.ac.ir/article_672253.html (In Persean).
- Einali, J., Charaghi, M., & Abbasi, F. (2020). Analysis of the Effects of Second Homes Tourism on the Economy of Rural Households Case study, Ijrud township; Zanzan Province, *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 14(49), 1149-1165. (In Persean). URL: http://jshsp.iaurasht.ac.ir/article_672253.html

- Einali, J., Cheraghi, M., & Azarakhsh, S. (2021). The Role of Transportation in Promoting Economic Competitiveness of Rural Tourism Destinations (Case Study: Tourism Target Villages of Kohgiluyeh and Boyerahmad Province). *Journal of Tourism Planning and Development*, 10(39). [10.22080/jtpd.2022.21728.3565](https://doi.org/10.22080/jtpd.2022.21728.3565) (In Persian).
- Einali, J., Cheraghi, M., & Azarakhsh, S. (2021). The Role of Transportation in Promoting Economic Competitiveness of Rural Tourism Destinations (Case Study: Tourism Target Villages of Kohgiluyeh and Boyerahmad Province). *Journal of Tourism Planning and Development*, 10(39). [10.22080/jtpd.2022.21728.3565](https://doi.org/10.22080/jtpd.2022.21728.3565) (In Persian).
- Eynali, J. & Roumiani, A. (2014). The role of financial investment in rural development, with an emphasis on tourism and second homes: County BuinZahra. *Journal Space Economy & Rural Development*, 3(7), 75-91. <http://serd.khu.ac.ir/article-1-1953-fa.html> (In Persian).
- Eynali, J. & Roumiani, A. (2014). The role of financial investment in rural development, with an emphasis on tourism and second homes: County BuinZahra. *Journal Space Economy & Rural Development*, 3(7), 75-91. <http://serd.khu.ac.ir/article-1-1953-fa.html> (In Persian).
- Faber, B., & Gaubert, C. (2019). Tourism and economic development: Evidence from Mexico's coastline. *American Economic Review*, 109(6), 2245-2293. DOI: [10.1257/aer.20161434](https://doi.org/10.1257/aer.20161434)
- Farahani, H. & Manoochchri, S. (2015). Identification of obstacles and problems of tourism development in rural areas of tourism goal in the West of Marivan County. *Journal of Research & Rural Planning*, 4(1), 161-172. <http://jrrp.um.ac.ir/index.php/RRP/article/view/35823> (In Persian).
- Gajić, T., Petrović, M. D., Radovanović, M. M., Tretiakova, T. N., & Syromiatnikova, J. A. (2020). Possibilities of turning passive rural areas into tourist attractions through attained service quality. *European Countryside*, 12(2), 179-192. DOI: [10.2478/euco-2020-0010](https://doi.org/10.2478/euco-2020-0010)
- Guo, Y., Zhu, L., & Zhao, Y. (2023). Tourism entrepreneurship in rural destinations: measuring the effects of capital configurations using the fsQCA approach. *Tourism Review*, 78(3), 834-848. DOI: [10.1108/TR-07-2022-0333](https://doi.org/10.1108/TR-07-2022-0333)
- Hafeznia, M. R. (2006). An introduction to research methods in humanities, SAMT Publications, Tehran, Iran. (In Persian).
- Hall, C. M., & Seyfi, S. (2021). Tourism and sanctions. In *Research handbook on economic sanctions* (pp. 351-368). Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781839102721.00028>
- Hamid, I., Alam, M. S., Murshed, M., Jena, P. K., Sha, N., & Alam, M. N. (2021). The roles of foreign direct investments, economic growth, and capital investments in decarbonizing the economy of Oman. *Environmental Science and Pollution Research*, 1-17. <https://doi.org/10.1007/s11356-021-17246-3>
- Hanson, J. H., Schutgens, M., & Baral, N. (2019). What explains tourists' support for snow leopard conservation in the Annapurna Conservation Area, Nepal?. *Human Dimensions of Wildlife*, 24(1), 31-45. <https://doi.org/10.1080/10871209.2019.1534293>
- Havadi Nagy, K. X., & Espinosa Segui, A. (2020). Experiences of community-based tourism in Romania: Chances and challenges. *Journal of Tourism Analysis: Revista de Análisis Turístico*, 27(2), 143-163. <https://doi.org/10.1108/JTA-08-2019-0033>
- Ikram, M., Ferasso, M., Sroufe, R., & Zhang, Q. (2021). Assessing green technology indicators for cleaner production and sustainable investments in a developing country context. *Journal of Cleaner Production*, 322, 129090. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2021.129090>
- Iwu, C. G., Musikavanhu, T. B., & Handayani, R. A. D. (2018). Rural Tourism as a way to build Economic Independence. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 7 (4). <https://www.ajhtl.com/2018.html>
- Jackman, M., Lorde, T., Lowe, S., & Alleyne, A. (2011). Evaluating tourism competitiveness of small island developing states: a revealed comparative advantage approach. *Anatolia*, 22(3), 350-360. <https://doi.org/10.1080/13032917.2011.626311>

- Javan, F. (2021). The Explantion of Tourism Benefits System Distribution Rezvanshahr Rural Area. *Village and Space Sustainable Development*, 2(2), 69-94. [doi: 10.22077/vssd.2021.4838.1050](https://doi.org/10.22077/vssd.2021.4838.1050). (In Persian).
- Joppe, M., Brooker, E., & Thomas, K. (2015). Drivers of innovation in rural tourism: The role of good governance and engaged entrepreneurs. *Journal of Rural and Community Development*, 9(4). <https://journals.brandonu.ca/jrcd/article/view/971/220>
- Juschten, M., Brandenburg, C., Hössinger, R., Liebl, U., Offenzeller, M., Prutsch, A.,... & Jiricka-Pürner, A. (2019). Out of the city heat—way to less or more sustainable futures?. *Sustainability*, 11(1), 214. <https://doi.org/10.3390/su11010214>
- Kamranifar, H., Ghasemi, M., & Hayati, S. (2016). An Analysis on Development Challenges of Cultural Tourism in Rural Areas (Case Study: Binaloud County). *Journal of Research and Rural Planning*, 5(2), 111-130. (In Persian). <http://jrpp.um.ac.ir/index.php/RRP/article/view/4632>
- Kastenholz, E., Carneiro, M. J., Eussébio, C., & Figueiredo, E. (2020). Host–guest relationships in rural tourism: Evidence from two Portuguese villages. In *Culture and Cultures in Tourism* (pp. 177-190). Routledge. <https://doi.org/10.1080/13032917.2013.769016>
- Kavoosi, E., Ghorbani Param, M. R., Miyanroo, M. R., Rajab Beigi, H., & Zarei, A. (2022). Investigating the situation of rural tourism in the Covid-19 period and its effects (Case: Tourism villages of Shiraz County). *Village and Space Sustainable Development*, 3(4), 65-81. [doi: 10.22077/vssd.2022.5378.1113](https://doi.org/10.22077/vssd.2022.5378.1113). (In Persian).
- Khan, M. Y. H., Islam, S. T., & Hassan, A. (2021). Factors Influencing Capital Investment in the Bangladesh Tourism Industry. In *Tourism in Bangladesh: Investment and Development Perspectives* (pp. 63-78). Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-16-1858-1_5
- Kobra, M. K., Bhuiyan, K. H., & Zayed, N. M. (2018). Well and woes of tourism promotion in Bangladesh: Investment perspective. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, 22(3), 1-8. <https://www.abacademies.org/articles/well-and-woes-of-tourism-promotion-in-bangladesh-investment-perspective-7256.html>
- Kostiukevych, R., Mishchuk, H., Zhidibekkyzy, A., Nakonieczny, J., & Akimov, O. (2020). The impact of European integration processes on the investment potential and institutional maturity of rural communities. *Economics & Sociology*, 13(3), 46-63. <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=976433>
- Kusio, T., Kudelko, J., Borges, A., Delic, A., & Stroila, I. (2022). Are there any differences in rural development challenges within European countries? Social and economic contexts from EU rural leaders. *International Food and Agribusiness Management Review*, 25(5), 737-756. <https://doi.org/10.22434/IFAMR2021.0147>
- Li, W., & Goodman, L. (2014). Measuring mortgage credit availability using ex-ante probability of default. *Washington, DC: Urban Institute*. www.urban.org
- Li, Yuheng, Hans Westlund, and Yansui Liu. (2019). Why some rural areas decline while some others not: An overview of rural evolution in the world. *Journal of Rural Studies* 68: 135–43. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2019.03.003>
- Ling, S. M., Ramchandran, S., Shuib, A., Nair, M., Syamsul, H. M. A., & Prabhakaran, S. (2013). Rural resources as tourism capital: The case of Setiu Wetlands, Terengganu, Malaysia. *The Malaysian Forester*, 76(1), 27-39. http://malaysianforester.my/forestry/archives_journal_volume.php?volume=76&nombor=1
- Maja, M. M., & Ayano, S. F. (2021). The impact of population growth on natural resources and farmers' capacity to adapt to climate change in low-income countries. *Earth Systems and Environment*, 5, 271-283. <https://doi.org/10.1007/s41748-021-00209-6>
- Majewska, J. (2015). Inter-regional agglomeration effects in tourism in Poland. *Tourism Geographies*, 17(3), 408-436. <https://doi.org/10.1080/14616688.2014.997279>

- Mehdian Borujeni, M. & Ahmadvand, M. (2014). Analysis of Barriers and Challenges to Development of Rural Tourism in Dena Region: The Host Community's Perspective. *Geography and Territorial Spatial Arrangement*, 4(10), 113-128. doi: [10.22111/gaij.2014.1482](https://doi.org/10.22111/gaij.2014.1482) (In Persean).
- Mehdian Borujeni, M. & Ahmadvand, M. (2014). Analysis of Barriers and Challenges to Development of Rural Tourism in Dena Region: The Host Community's Perspective. *Geography and Territorial Spatial Arrangement*, 4(10), 113-128. doi: [10.22111/gaij.2014.1482](https://doi.org/10.22111/gaij.2014.1482) (In Persean).
- Merith, A. I., Masud, M. M., & Ching, G. H. (2020). Predominant Factors Affecting Community's Willingness to Invest in Tourism Industry. *SARJANA*, 35(2), 52-67. <http://jice.um.edu.my/index.php/SARJANA/article/view/28308>
- Najafi kani, A. (2018). A Study of Challenges and Opportunities for the Development of Tourism in Coastal Villages: The Case Study of Villages in Babolsar. *Geographical Planning of Space*, 8(27), 141-154. https://gps.gu.ac.ir/article_65975.html?lang=en
- Naser, K. A. (2022). Drivers of sustainable development of rural tourism: European experience. *Сельское хозяйство и туризм в России и за рубежом*, 16(1 (98)), 74-89. doi: [10.24412/1995-042X-2022-1-74-89](https://doi.org/10.24412/1995-042X-2022-1-74-89)
- Okech, R., Haghiri, M., & George, B. P. (2015). Rural tourism as a sustainable development alternative: An analysis with special reference to Luanda, Kenya. *CULTUR-Revista de Cultura e Turismo*, 6(3), 36-54. <https://periodicos.uesc.br/index.php/cultur/article/view/291>
- Ollivaud, P., & Haxton, P. (2019). Making the most of tourism in Indonesia to promote sustainable regional development. OECD Economics Department Working Papers, No. 1535, OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/c73325d9-en>
- Opria, A. M., Roşu, L., & Iaşu, C. (2021). LEADER Program—An Inclusive or Selective Instrument for the Development of Rural Space in Romania?. *Sustainability*, 13(21), 12187. <https://doi.org/10.3390/su132112187>
- Pantić, N., & Milojević, I. (2019). Investments and employment in tourism in the Republic of Serbia. *Менаџмент у хотелијерству и туризму*, 7(1), 95-104. DOI: [10.5937/menhottur1901095P](https://doi.org/10.5937/menhottur1901095P)
- Pasanchay, K., & Schott, C. (2021). Community-based tourism homestays' capacity to advance the Sustainable Development Goals: A holistic sustainable livelihood perspective. *Tourism Management Perspectives*, 37, 100784. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2020.100784>
- Pato, L. and Kastenholz, E. (2017), Marketing of rural tourism – a study based on rural tourism lodgings in Portugal, *Journal of Place Management and Development*, 10(2), 121-139. <https://doi.org/10.1108/JPMD-06-2016-0037>
- Paul, B., & Sana, A. K. (2022). Does Physical Infrastructure Investment Facilitate Resilient and Sustainable Productivity in India? An Empirical Investigation. *Productivity*, 63(1). DOI: [10.32381/PROD.2022.63.01.2](https://doi.org/10.32381/PROD.2022.63.01.2)
- Peira, G., Longo, D., Pucciarelli, F., & Bonadonna, A. (2021). Rural tourism destination: The Ligurian farmers' perspective. *Sustainability*, 13(24), 13684. <https://doi.org/10.3390/su132413684>
- Puciato, D. (2016). Attractiveness of municipalities in South-Western Poland as determinants for hotel chain investments. *Tourism Management*, 57, 245-255. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2016.06.019>
- Radović, G., Petrović, M. D., Demirović Bajrami, D., Radovanović, M., & Vuković, N. (2020). Can proper funding enhance sustainable tourism in rural settings? Evidence from a developing country. *Sustainability*, 12(18), 7797. <https://doi.org/10.3390/su12187797>
- Rahman, M. K., & Hassan, A. (2021). Tourism as an element for economic growth in Bangladesh: Investment analysis for product and service development. In *Tourism in Bangladesh: Investment and Development Perspectives* (pp. 79-88). Springer, Singapore. DOI: [10.1007/978-981-16-1858-1_6](https://doi.org/10.1007/978-981-16-1858-1_6)

- Rahmati, M., pashazadeh, A., & afrousheh, R. (2021). Identify and Categorize the Challenges of Tourism Development in Germi City. *Journal of Tourism and Development*, 10(3), 81-95. (In Persian). [10.22034/jtd.2020.231781.2035](https://doi.org/10.22034/jtd.2020.231781.2035)
- Ramon, I. O., & James, O. T. (2021). Counter-urbanization, entrepreneurship and sustainable rural development in developing countries: The Nigerian example. *Urban and Regional Planning*, 6(1), 47-56. [doi: 10.11648/j.urp.20210601.15](https://doi.org/10.11648/j.urp.20210601.15)
- Rastae, A., Hadyani, Z., & Tayebnia, S. H. (2021). The Effects Analysis of tourism on the host community in rural areas (Case study: Tamin village in Mirjaveh County). *Village and Space Sustainable Development*, 2(4), 57-78. (In Persian). [doi: 10.22077/vssd.2022.4770.1042](https://doi.org/10.22077/vssd.2022.4770.1042).
- Rezvani, M. R., Najarzadeh, M., & Torabi, Z. A. (2016). Challenges and Issues of Development of Agricultural Tourism; Case Study: Shahrood Rural Areas. *Article*, 2, 84-61. (In Persian).
- Rezvani, M. R., Najarzadeh, M., & Torabi, Z. A. (2016). Challenges and Issues of Development of Agricultural Tourism; Case Study: Shahrood Rural Areas. *Article*, 2, 84-61. (In Persian).
- Rocca, L. H. D., & Zielinski, S. (2022). Community-based tourism, social capital, and governance of post-conflict rural tourism destinations: the case of Minca, Sierra Nevada de Santa Marta, Colombia. *Tourism management perspectives*, 43, 100985. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2022.100985>
- Safari Aliakbari, M. (2022). Analysis of smart tourism platform in tourism target villages and upcoming obstacles (Case study: Paveh county). *Village and Space Sustainable Development*, 3(4), 44-64. (In Persian) [doi: 10.22077/vssd.2023.5697.1138](https://doi.org/10.22077/vssd.2023.5697.1138).
- Saghin, D., Lăzărescu, L. M., Diacon, L. D., & Grosu, M. (2022). Residents' Perceptions of Tourism: A Decisive Variable in Stimulating Entrepreneurial Intentions and Activities in Tourism in the Mountainous Rural Area of the North-East Region of Romania. *Sustainability*, 14(16), 10282. *Sustainability*, 14(16), 10282; <https://doi.org/10.3390/su141610282>
- Saleh, H., Abubakar, H., & Suriani, S. (2020). Determining factors affecting the interest in investment in Bulukumba area of South Sulawesi. *Journal of Southwest Jiaotong University*, 55(1). DOI : [10.35741/issn.0258-2724.55.1.35](https://doi.org/10.35741/issn.0258-2724.55.1.35)
- Shirkhani, S.; Fethi, S.; Alola, A.A. (2021). Tourism-Related Loans as a Driver of a Small Island Economy: A Case of Northern Cyprus. *Sustainability*, 13, 9508. <https://doi.org/10.3390/su13179508>
- Stancheva, A. (2022). Imagined "Rural Idyl"—New Resource for Entrepreneurship in Rural Areas. *Anthropology Journal*, 9(1), 68-87. <https://www.hrangoop.com/hrangoop/sofia/>
- Su, M. M., Wall, G., Wang, Y., & Jin, M. (2019). Livelihood sustainability in a rural tourism destination-Hetu Town, Anhui Province, China. *Tourism Management*, 71, 272-281. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2018.10.019>
- Su, Z., Wen, R., Zeng, Y., Ye, K., & Khotphat, T. (2022). The influence of seasonality on the sustainability of livelihoods of households in rural tourism destinations. *Sustainability*, 14(17), 10572. <https://doi.org/10.3390/su141710572>
- Szczęsna, J., & Wesołowska, M. (2015). Tourism as a Chance for Development of Peripheral Rural Areas within the Eastern Part of Lubelskie Voivodship. *Barometr Regionalny*, 13(1), 85-90. <https://doi.org/10.56583/br.967>
- Taghdisi, A., Goudarzi, S., & Beikmohammadi, H. (2015). Investigating the Challenges of Rural Tourism Development from the Viewpoints of People Living in Target Tourism Rural of West Azarbaijan Province. *Spatial Planning*, 5(1), 83-100. (In Persian). https://sppl.ui.ac.ir/article_16027.html?lang=en
- The Statistical Center of Iran. (2016). General population and housing census: Qazvin province <https://www.amar.org.ir/statistical-information>
- Theodos, B., Hangen, E., Hedman, C., & Meixell, B. (2018). Measuring Community Needs, Capital Flows, and Capital Gaps. *Washington, DC: Urban Institute*. available at:

- https://www.urban.org/sites/default/files/publication/99313/measuring_community_needs_capital_flows_and_capital_gaps.pdf
- Ubels, H., Bock, B., & Haartsen, T. (2020). Non-engagement of mid-aged and elderly residents in rural civic livability initiatives. *Rural sociology*, 85(3), 730-756. <https://doi.org/10.1111/ruso.12318>
- Viljoen, A., Saayman, A. & Saayman, M. (2019). Determinants influencing inbound arrivals to Africa. *Tour. Econ.*, 25, 856–883. <https://doi.org/10.1177/1354816618809840>
- Wardana, I. M., Sukaatmadja, I. P. G., Yasa, N. N. K., & Setini, M. (2020). Comparative and competitiveness advantages: perspective of rural tourism (study on tourism in the province of Bali Indonesia). *Geo Journal of Tourism and Geosites*, 33, 1493-1500. DOI [10.30892/gtg.334spl07-598](https://doi.org/10.30892/gtg.334spl07-598)
- Wassie, S. B. (2020). Natural resource degradation tendencies in Ethiopia: a review. *Environmental systems research*, 9, 1-29. <https://doi.org/10.1186/s40068-020-00194-1>
- Xie, Y., Meng, X., Cenci, J., & Zhang, J. (2022). Spatial pattern and formation mechanism of rural tourism resources in China: Evidence from 1470 national leisure villages. *ISPRS International Journal of Geo-Information*, 11(8), 455. <https://doi.org/10.3390/ijgi11080455>
- Zamani, Z., Einali, J., & Cheraghi, M. (2022). Assessing the COVID-19 Pandemic impact on the Sustainability of the Tourism Economy: (Case Study: Tourism Target Villages of Zanjan Province, Iran). *journal of sustainable rural development*, 6(2), 293-304. [20.1001.1.25383876.2022.6.2.11.4](https://doi.org/10.201001.1.25383876.2022.6.2.11.4)
- Zare Chahoki, M. A. & Bi Hamta, M. R. (2010). Principles of Statistics in Natural Resource Sciences, Publications of University of Tehran Printing and Publishing Institute, Tehran, Iran. (In Persian).
- Zarębski, P., Kwiatkowski, G., Malchrowicz-Moško, E., & Oklevik, O. (2019). Tourism investment gaps in Poland. *Sustainability*, 11(22), 6188. <https://doi.org/10.3390/su11226188>
- Zhang, R., & Smith, L. (2019). Bonding and dissonance: Rethinking the interrelations among stakeholders in heritage tourism. *Tourism Management*, 74, 212-223. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2019.03.004>
- Zhou, J. (2021). Statistical research on the development of rural tourism economy industry under the background of big data. *Mobile Information Systems*, 2021, 1-11. DOI: [10.1155/2021/9152173](https://doi.org/10.1155/2021/9152173)
- Zielinski, S., Jeong, Y., Kim, S. I., & B. Milanés, C. (2020). Why community-based tourism and rural tourism in developing and developed nations are treated differently? A review. *Sustainability*, 12(15), 5938. <https://doi.org/10.3390/su12155938>

